

Domoznanski oddelek
35
PODLEHNIŠKA
2008

KNJIZNICA IVANA POTRPA PIJUA

352(497.12 Podlehnik)

6005052,5

COBISS o

Dežna pri Podlehniku
Gorca
Jablovec
Kozminci
Ložina
Podlehnik
Rodni Vrh
Sedlašek
Spodnje Gruškovje
Stanošina
Strajna
Zakl
Zgornje Gruškovje

ŽVEGLJA

Glasilo Občine Podlehnik

| september 2008 | številka: 5. | leto: II. |

Nalijmo si čistega vina!

Glavni in odgovorni urednik Podlehniške žvegle mag. Ivo BAN

„Dober den, dete drago, pa si še ti ved'lo pot do svojega doma?“ „Joj, mami, živ'jo, saj me res že dol'g ni b'lo tle. Amp'k cesta je še skor' slabša k takrat k' s'm odšla. Pa najb'l me jezi, k' sem si tle peto odlomila na en'mu kamnu. Auto smo kar dol pustil' u dolin'.“

„Aha, v groabi, pri goši. Ka pa se te nisi preobilo, tak kak negda. Se pa te veš, ka tu nebreš drugo kak črevle nositi al' pa gojzare... Pa se bo enkrot boljše, grobo stvari se je že spremenlo,“ zaključí s solzami v očeh pozdravni odgovor presrečna mama, ki po dolgih, dolgih letih ponovno zagleda svojo hčer in njeno družino.

Se vam zdi, da je to besedilo iz kakšne od eksotičnih nadaljevank, ki (žal) tudi našim občanom krivijo tako realno kot tudi imaginarno sliko o našem lastnem življenju v teh krajih? Odgovor ste zagotovo našli že v vprašanju samem.

O našem vsakdanu, pri tem mislim na povsem običajne tokove življenja v območju centralnih Halož, kamor spadajo vasi Občine Podlehnik, je potrebno razmišljati predvsem zelo realno. V tem pogledu se mi nekako sam po sebi vriva pomen znanega pregovora »Nalijmo si čistega vina!«. In to v vseh pogledih. Za napredek in hitrejši razvoj različnih oblik gospodarstva, kar je temeljna predpostavka boljšega (modernejšega) tipa življenja, po katerem mnogi hrepenimo (morda pa tudi ne!), si je potrebno postaviti jasnejše in konkretne cilje. Seveda ne le na papirju ali v glavi, potrebno jih je predvsem udejanjati v vsakdanji praksi. **Družbeno organizirano skupnost naših krajev (pri tem mislim občinsko vodstvo) vidim pri tem kot enega od pomembnih sočiniteljev, ki mora tako kot vsak posameznik (dobesedno vsak izmed nas 2.000 in nekaj več občanov) dvigniti kvišku čašo čistega vina, iz katerega bo mogoče razbrati povsem jasno in v bodočnost usmerjeno vizijo življenja v teh krajih.** Prebivalci haloških krajev nikakor ne smemo (več) dovoljevati lažnih oblik pomilovanja oziroma celo žalitev in omalovaževanja, ki so še kar pogosta praksa vsakodnevne 'višje politike' in celo medijev, kot so 'ubogi, revni, neuki, zaostali, pijani ... Haložani'. **Kakšnega teh pridevnikov je bilo slišati tudi ob nedavnem neurju, ko je 'ubogim Haložanom' baje bilo prizaneseno, nekako v smislu tistega reka, komu baje zraste najbolj debeli krompir.** Rečem vam, dragi občani Občine Podlehnik, potrebna nam je prava mera 'lokalne haloške samozavesti', s katero bomo znali poudariti vse tisto, kar so naše bistvene in neponovljive prednosti. Mnogo jih je, v to sem popolnoma prepričan, saj se z njimi vsakodnevno srečujemo. Na vsakem od nas je, da jih opazi, na glas o njih razpravlja, in predvsem da jih ustrezno neguje in plemeniti. **Ampak tudi ko boste imeli priložnost nositi samo še salonsko obutev, ne pozabite na 'gumače' iz vašega otroštva.**

Svarim pa nas/vas pred domišljavostjo in prevzetnostjo, ki sta, kakor je videti, že priromali tudi v naše kraje. Pa nič zato. Kjer domuje ustrezna in na realnih temeljih grajena samozavest, ni mesta napuhu in boleštni nevoščljivosti.

Vaš uvodničar

Vsebina

Nalijmo si čistega vina!	2
Spoštovane občanke in občani Občine Podlehnik	3
Gost Podlehniške žvegle: Branko Marinič, poslanec Državnega zbora RS	4
Realizacija investicij v poletnih mesecih	6
Minister za gospodarstvo, mag. Andrej Vizjak v Podlehniku	7
Novodobni kosci na haloških senožetih	8
Izvedba del na viničariji Gorca	8
Komisije, odbori, preventiva in vzgoja v prometu	9
Vinogradništvo in turizem	10
Dejavnost občine in občinskega sveta	12
Šolska dejavnost	14
Med našimi ljudmi	17
Kulturni utrip društev, organizacij in posameznikov	19
9. ocenjevanje domov in poslovnih objektov v Občini Podlehnik	24
Memorial v spomin na Vekoslava Frica	28
Kako smo dopustovali?	31
Aktivnosti župnije	33
Dogodki in javna obvestila	39

Impresum

PODLEHNIŠKA ŽVEGLA
je javno glasilo Občine Podlehnik.
Izdajatelj: Občinski svet Občine Podlehnik
Naslov izdajatelja in uredništva: Občina Podlehnik 21, 2286 Podlehnik
Odgovorni urednik: mag. Ivo BAN
Uredniški odbor: Ivo Ban, Jožefa Svenšek in Stojan Kojc
Lektoriranje: Darja Koren in Aleksandra Bračič
Telefon: (02) 788 40 60 (tajništvo Občine Podlehnik)
E-pošta: tajništvo.podlehnik@podlehnik.si
Oblikovanje, priprava za tisk in tisk: Tercia tisk, Ptuj, Ob železnici 23, 2250 Ptuj, tel.: (02) 788 02 50, e-pošta: tercia.tisk@siol.net
Naklada: 750 izvodov
Javno glasilo Občine Podlehnik prejme brezplačno vsa gospodinjstva ter javne institucije in zavodi na območju Občine Podlehnik. Posamezni izvodi se dostavijo sosednjim občinam in javnim knjižnicam.
Na podlagi 25. člena Zakona o davku na dodano vrednost (DDV) sodi Podlehniška žveglja med proizvode, za katere se DDV obračunava po stopnji 8,5 %.
Javno glasilo Občine Podlehnik je na podlagi Zakona o medijih in obvezne prigravitve medija vpisano v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo, Maistrova ul.10, Ljubljana.
Uredništvo si pridržuje pravico do krajšanja prispevkov, sprememb naslovov in razporejanja prispevkov glede na aktualnost vsebin.

Fotografija na naslovnici: Z. Golub

Spoštovane občanke in občani Občine Podlehnik

Župan Občine Podlehnik,
Marko Maučič

Poletje se počasi posavlja in razen z nekaj dopusti ter vročimi dnevi nas ni obdarilo z ničemer dobrim. Neurja z močnim deževjem so uničila gramoziranje cest, toča pa je kar pošteno oklestila pridelek, še posebej v vinogradih. Ne vem, če lahko rečem, da smo imeli srečo, ker ni bilo večjih škod na stanovanjskih in gospodarskih objektih, toda očitno se bomo morali navaditi, da nam je narava začela vračati za to, kako ljudje z njo ravnajo. V bodoče bo potrebno dobro razmisliti, kako bomo zavarovali svoj pridelek in premoženje, tako fizično kot tudi pri zavarovalnicah. Tisti, ki pa se odločajo za novogradnje objektov, bodo morali upoštevati dejstvo, da smo vedno bolj izpostavljeni raznim neurjem, in svoje objekte zasnovati tako, da bodo na tovrstne pojave čim bolj odporni. V ta namen se že ustanovljajo posebne svetovalne pisarne in prav je, da se vsak potencialni investitor prej posvetuje s svetovalci, kako zgraditi čim bolj varen objekt.

Poročilo s področja investicij je predstavljeno v samostojnem članku, sam pa bi rad poudaril le to, da nam je uspelo asfaltirati dva cestna odseka v skupni dolžini 1650 m. Vesel sem, ker so dela potekala z velikim angažiranjem občanov, saj so kar nekaj dela, ki bi ga izvajalcem drago plačali, opravili sami. Tako smo prihranili znatno več sredstev, prav tako pa so z razumevanjem sprejeli dejstvo, da sofinancerski delež s strani zainteresiranih uporabnikov ceste, ki posameznikom ne pomeni pretirane finančne obremenitve, lahko bistveno izboljša finančno konstrukcijo projekta. Bistveno pri tem je, da kar ustvarimo skupaj, znamo bolj ceniti in paziti.

Veliko vprašanj z vaše strani se nanaša na področje izgradnje avtoceste in prostorskega plana občine, ki je v pripravi. Projekt za izgradnjo avtoceste je v izde-

lavi in nam bo z veliko zamudo najbrž predstavljen v mesecu septembru. Državni lokacijski načrt bi sicer moral biti sprejet že aprila letos. Temu sledi seveda zamuda pri izgradnji avtoceste, za nas pa to pomeni še naprej zastoje na glavni cesti, težave pri prečkanju le-te in s tem povezano veliko nevarnost za nesreče. Ker vse to traja predolgo, smo že ničkolikokrat intervenirali na ministrstvo za okolje in prostor, naj pospešijo postopek načrtovanja, saj obstaja vse bolj realna bojazen, da bo avtocestni odsek od Slivnice do Dražencev izgrajen prej, kot bo pripravljeno vse za izgradnjo odseka do Gruškovja. Izvajalci bodo stroje odpeljali drugam in ne bodo nadaljevali dela proti mednarodnemu mejnemu prehodu Gruškovje, kot je bilo načrtovano. Z namenom, da to preprečimo, smo ravno v teh dneh ponovno intervenirali, tako na prometno kot tudi na okoljsko ministrstvo, in jih prosili za nujen sestanek v naši občini, saj želimo zagotoviti, da se bodo dela začela v doglednem času. Naš največji problem pri izgradnji avtoceste je prečkanje sedanje glavne ceste, saj ob njeni izgradnji niso bili zgrajeni nadvozi in moramo cesto prečkati nivojsko, kar pa je zelo nevarno in, ko so kolone, tudi zamudno. Ker gre izključno za varnost, zahtevamo čim prejšnjo izgradnjo nadvozov in priključkov na lokacijah, za katere bomo občani menili, da so za nas sprejemljive in ne pomenijo poslabšanja pogojev prečkanja v smislu podaljševanja poti.

Tudi novi prostorski načrt občine zamuja. Sklep o pričetku postopka smo objavili, sedaj pa moramo počakati samo še na presojo ministrstva in javno razgrnitev, za kar pa so določeni zakonski roki, ki se jih ne da skrajšati in pomenijo sprejetje občinskega prostorskega načrta neke pred naslednjim poletjem.

Nekaj besed bi rad namenil še evropskim projektom, o katerih je veliko govora. Res je raznih razpisov zelo veliko, tako za fizične kot za pravne osebe in lokalne skupnosti, vendar je potrebno za

vsak razpis v prvi vrsti izpolnjevati razpisne pogoje, ki pa so precej ostri in včasih kar malo kruti, tako z vidika lastne finančne udeležbe kot aktivnosti pri pripravi projekta in projektne pogodbi.

Na razpis za izboljšanje infrastrukture ob južni schengenski meji, kjer leži tudi naša občina, smo prijavi kar tri projekte za ceste neposredno ob meji, in sicer od mejnega prehoda Gruškovje preko zaselka Ložine do meje z Občino Videm. Komisija pri službi vlade za regionalni razvoj nam je odobrila le modernizacijo cestnega odseka od »Kot« do »Sedlašekovega na Brezovi gori« in vzpostavitev odcepa do gospodinjstva Ferčec v Ložinah 39, katerega člani morajo sedaj do svoje domačije preko hrvaškega ozemlja. Projekt nam bodo v letu 2009 sofinancirali v višini 500.000 evrov. Naš strošek je samo 20 % DDV.

Odobren je bil tudi projekt modernizacije cestne infrastrukture od »Kot« preko celotnih Ložin do Pernekovih in meje z Občino Videm, ki bi ga lahko izvedli v treh letih. Pogoj za odobritev projekta je bila zagotovitev gostinskih, turističnih ali gospodarskih objektov ob trasi ceste, kar pa je na tem območju težko izvedljivo. Zaradi različnih dejavnikov in ker se je del tega projekta prekrival s projektom južne meje, kar pa ni dovoljeno, smo najavili spremembo lokacije projekta, in sicer na zahodno področje občine, v Strajno in Rodni vrh, kjer je lažje zagotoviti vse zahtevane pogoje. Cesto v Ložinah pa bomo modernizirali iz sredstev, ki jih služba vlade namenja občinam po 21. členu Zakona o financiranju občin. Glede na višino sredstev, ki nam pripadajo, bi ta projekt lahko izpeljali v dveh do treh letih. Že v letošnjem letu pa bomo pričeli z zemeljskimi deli, ki ne bodo enostavna in poceni, saj gre za izredno zahteven teren.

O dimnikarski službi sem že pisal, vendar očitno vsi niso prebrali prispevka, saj pri nekaterih občanah še vedno vlada prepričanje, da je občina podelila koncesijo izvajalcu, ki opravlja dejavnost.

Koncesijo za opravljanje dejavnosti je podelilo Ministrstvo za okolje in prostor RS. Sam sem na kolegiju županov Spodnjega Podravja zahteval, da nam način podelitve in uredbo o dimnikarski službi predstavijo predstavniki ministrstva za okolje in prostor, ki so vso zadevo tudi »skuhali«. Obljubljeno mi je bilo, da bo to nekeje v jeseni.

V nedeljo 21. 9. 2008 pa bomo povabljeni na volitve predstavnikov v državni zbor. Nisem pripadnik nobene politične stranke in ne želim izpostavljam nobenega kandidata. Moje mnenje je, da vsak, ki ima državljansko pravico voliti, naj to tudi opravi in odda svoj glas tistemu, ki bi po njegovem mnenju lahko največ prispeval k razvoju naše občine in območja, ki ga bo zastopal. Najslabše je, če že v osnovi usodo prepuščamo drugim, potem pa se jezimo nanje.

Želim vam lepo jesen, pospravite pridelke, kolikor nam jih je pač narava pustila, in skupaj razmislimo, kako zastaviti leto, ki nam bo kajkmalu potrkalo na vrata.

Vaš župan Marko Maučič

Cesta po neurju (Foto: I. Ban)

Veliki intervju:

Gost Podlehniške žvegle: Branko Marinič, poslanec Državnega zbora RS

Poslanca Branka Mariniča, ki živi v Pobrežju, Občina Videm pri Ptujju, smo povprašali o njegovih dosedanjih izkušnjah v funkciji poslanca državnega zbora. Povedal nam je naslednje ...

Preden se je odločil za pot, na kateri se danes nahaja, si je dejal: »Če hočem združevati interese tistih ljudi, ki so bili izbrani za predstavnike ljudstva v občinskih svetih, moram z njimi tesno sodelovati, sicer rezultata ne more biti.« To načelo je gospod Marinič v odnosu do OS Občine Podlehnik tudi redno udeleževal v praksi. Tako smo ga imeli čast pozdraviti na vseh vidnejših, a tudi manj odmevnih dogodkih naše občine.

Poslanca Branka Mariniča v posamezni konkretni situaciji na terenu ne zanima, kakšni politični orientaciji nekdo pripada, v ospredje je vedno znal postaviti mnogo bolj bistveno vprašanje, kaj lahko skupaj, in predvsem v korist občanov in posameznika, storimo. To je vendar tisto najvišje poslanstvo. Že sama opredelitev pojma 'poslanstvo/poslanec' mora človeka tozadevno usmerjati. Poslanstvo v tej funkciji pomeni posebno zaupanje nekomu, da nekaj naredi ali opravi v korist določene širše skupnosti. Če tega ni, bi se nahajali v tipičnem stanju kontradiktornosti temeljnega namena. Slediti pravkar opisanemu cilju je v bistvu rdeča nit vsega ustvarjalnega duha poslanca Branka Mariniča. Tega se je potrebno zavedati tudi sedaj, ko ugotavljamo učinkovitost njegovega dosedanjega delovanja na tem posebej izpostavljenem položaju.

»Tistega, ki kot 'predstavnik ljudstva' (v naših krajih) misli,

da bo lastno politično kariero gradil na podlagi svoje politične orientacije ali določene 'kvazi elitnosti' kakšne od družbenih skupin ne pa na realnih projektih, ki so z vidika izvajanja umeščeni v čas izven volilne kampanje in ne samo v neposredni čas pred katerimikoli volitvami, znajo ljudje na terenu (potencialni volivci) zlahka prepoznati kot vase za-zrtega karierista.«

Branko Marinič kot uslužbenec Slovenskih železnic

Kot uslužbenec Slovenskih železnic (SŽ) je postal zvest uporabnik javnega potniškega prometa na tirih. Na ta način je prepotoval tako rekoč vso Evropo. V želji pospeševanja potovanja z vlakom in poudarjanja njegovih prednosti je 1998. organiziral poseben vlak, s katerim se je iz Maribora v Lourde (Francija) in nazaj peljalo 438 potnikov. Mnogo energije je v času od leta 2000 vložil tudi v realizacijo konkretnega projekta prevoza ljudi in osebnih avtomobilov iz zahodne Evrope proti Balkanu in Turčiji. Ta oblika prevozov danes odlično funkcionira, kar ima številne gospodarske in okoljevarstvene učinke tudi za naše kraje.

Kako ste se konkretno vključevali v delo lokalnih skupnosti?

»Sama narava funkcije, ki jo opravljam, narekuje, da sem bil kot poslanec največ v neposrednih stikih z župani konkretnih občin, med katerimi je tudi Občina Podlehnik. Eno od večjih poglavij konkretnega sodelovanja z vašo občino je bilo iskanje poti in načrtovanje skupnih turističnih produktov, ki so vsekakor tudi nadlokalnega pomena. Tudi v navezavi na potovanje po železnici. O konkretnih oblikah

(B. Marinič s prijatelji na postavitvi klopotca (Foto: I. Ban)

sodelovanja med okrajnim oz. okrožnim mestom Ptuj in vašimi odličnimi turističnimi perspektivami je bilo že veliko povedanega, sama realizacija pa še ni na tistem nivoju, ki bi si ga želeli. Pri svojem delu na lokalnem nivoju sem dokaj hitro spoznal, da se moram, če hočem pomagati lokalnemu okolju, vključiti v delovanje državne politike. Zavedal sem se, da je to težka in naporna naloga, vendar me je že moja življenjska pot vse od otroštva naprej pripravljala na takšne izzive. Enostavno rečeno, biti moraš dovolj trmast, zagnan in vztrajen, imeti moraš jasno vizijo, kaj želiš. Brez jasno definirane cilja ni uspeha, ne pri majhnih stvareh, kaj šele pri političnem delovanju, kjer se srečuješ s toliko različnimi interesi, predvsem pa z velikimi konkretnimi in seveda upravičenimi zahtevami ljudi. Nenazadnje pa sem si z več kot 30 leti dela v gospodarstvu pridobil mnogo dodatnih znanj, brez katerih enostavno ne gre.«

Če se izrazim bolj mondano in v duhu 'svetovne politike', kaj vam pomeni naziv 'senatorja'? Namreč, že od časa Rimljanov, ki so nenazadnje živeli tudi tod, saj gre za naše posredne ali neposredne prednike, je to ena od najvišjih, najuglednejših in najbolj laskavih funkcij ...

»Rojen sem leta 1956 na

Janškem Vrhu. Kot otrok in mladostnik sem na lastni koži okusil, kaj pomeni živeti v Halozah, torej v hribovskem območju te pokrajine, ki je (bilo takrat mnogo bolj) oddaljeno od vsakodnevnega dogajanja, tako s pozitivnega kakor tudi z negativnega zornega kota. Videl sem, kaj pomeni, ko se posameznik in družine ali celo celi predeli, kjer živijo pošteni, marljivi in delovni ljudje – garači, soočajo s socialnimi, ekonomskimi in osebnimi stiskami, neenakimi možnostmi v primerjavi s tistimi, ki živijo v drugih okoljih (npr. v bližnjem ravninskem svetu ali urbanih središčih), pa tudi s številnimi krivicami, ki so se ali se še dogajajo ljudem in to samo zato, ker Haloze potrebujejo konkretne in ne političnih rešitev. Po drugi strani pa sem imel možnost okusiti tudi številne ugodnosti naravnih danosti in neizmerne bogastva neokrnjene narave, česar v preteklosti nismo znali poudarjati kot bistvene prednosti, saj so prebivalci Haloz v svojo energijo morali usmerjati v osnovna eksistenčna vprašanja lastnega skromnega preživetja in preživetja svojih družin ...

... Danes, ko znam in zmorem gledati svoj rojstni kraj z drugimi očmi, menim, da je celotno območje haloške pokrajine

ne biser Slovenije. Haloze zares niso tako majhne, da bi jih nekdo mogel 'kar prezreti', kar pa se je v preteklosti venomer dogajalo, celo do nizkotno ponižujočega nivoja. Tudi temu biseru sem leta 2003 posvetil enega svojih projektov na železnici. S posebnim vlakom je namreč potovalo 350 potnikov, ki so bili iz vseh haloških občin, do Jesenic in nato do Kranjske gore. Vsebinsko smo projekt poimenovali »Haloze, pozabljeni biser Slovenije« ...

... Občinsko politiko sem spremljal že pred tem, ko sem bil leta 2004 izvoljen za poslanca. Ob potrditvi mandata sem si dejal, da se v širšem smislu mora na območju, ki ga zastopam, nekaj spremeniti. **Veliko stvari je bilo realiziranih na področju osnovne komunalne infrastrukture. Za ohranjanje, predvsem pa morda za pospeševanje poseljenosti, pa je potrebno storiti še marsikaj ...**

... Celotno območje Občine Podlehnik gledam skozi perspektivo strateške točke za privabljanje številnih turistov. Skozi vaše kraje potujejo množice turistov. **Trenutno od njih nimate kaj dosti, da ne rečem, morda celo nič koristi, kar je zares zaskrbljujoče.** Pri svojem delu sem veliko truda vložil v pripravo potrebnih aktov za izgradnjo AC od Slivnice do Dražencev in naprej do Zg. Gruškovja. Zavzemam se za to, da se z gradnjo od Dražencev proti meji z Republiko Hrvaško, nadaljuje brez prekinitve. Sam se zavedam, s kakšnimi posegi v vaše lokalno okolje je vse to povezano. To je velik projekt in po njegovi realizaciji bo vaša pokrajina v marsičem drugačna, prepričan sem, da z mnogih vidikov tudi bogatejša in atraktivnejša. **Toda Občina Podlehnik mora v zameno za odstopitev dolinske variante dobiti mnogo**

več kot samo mednarodno in evropsko pomembno cestno povezavo. Ti kraji morajo na vsak način dobiti ob AC primerno nadomestno lokacijo s turistično ponudbo, ki bo v prvi fazi vsaj nadomestila izgubljenost. Lokalna skupnost mora še pred izdajo soglasja k umestitvi AC v prostor to zahtevo jasno izpostaviti in na njej vztrajati. **Projekt AC mora temu okolju zagotoviti ustrezno število primernih izvozov (uvozov) in priključkov nanjo, tako za potrebe turističnih gospodarskih subjektov kot za različne potrebe načrtovanih gospodarsko-obrtnih con in lokalnega prebivalstva. Istočasno je potrebno reševati ustrezno načrtovanje vzporedne ceste, ki trenutno poteka skozi center naselja Podlehnik, kar je z vidika številnih negativnih dejavnikov in konkretne nevarnosti za ljudi popolnoma nesprejemljivo ...**

... Kot poslanec sem se ves čas zavzemal za izgradnjo nove policijske postaje v Podlehniku. Ni namreč manjkalo dosti, da bi bila na Vidmu zgrajena ena sama (skupna) poslovna stavba za območje PP Gorišnica in Podlehnik. V tem času je tudi mejni prehod Zg. Gruškovje dobil novo podobo, tako da se gost mednarodni promet (vsaj na izstopu ali vstopu v EU) hitreje odvija. Menim, da Občina Podlehnik doslej še ni bila deležna vseh možnih virov financiranja, tudi za potrebe 'Schengna'. Na tem področju bo v bodoče potrebno storiti več ...

... Kot poslanec sem se aktivno vključeval v razvojne perspektive za najmlajše. V Podlehniku še nimate vrtca, ampak do tega je samo še majhen korak. Eno od področij, ki pa me resnično močno vznemirja in nenazadnje celo že iritira, je **področje prometne varnosti otrok in ostalih ob-**

čanov. V najkrajšem času bo potrebno najti drugačne mehanizme tudi glede sofinanciranja prevozov šolarjev, kar naj bi postala obveznost države. Otroke namreč prevažate zaradi prečkanja magistralne ceste, stroške pa plačujete iz občinskega proračuna ...

... Moja prizadevanja v državnem zboru so pripomogla tudi k temu, da smo leta 2005 spremenili Zakon o financiranju občin. **Sprememba zakona je Občini Podlehnik v letih 2006 in 2007 zagotovila = 465.054,00 EUR dodatnih sredstev.** Lahko si predstavljate, da v zvezi s tem ni bilo enostavno uveljaviti sicer povsem jasnih argumentov, ki so na strani majhnih občin, a proti velikim (predvsem mestnim občinam), ki se s tem vse do danes še niso hotele sprijazniti. Šele dodatna sredstva so Občini Podlehnik **odprla možnost uspešnega kandidiranja** za prepotrebna sredstva, ki jih uspešno vlagate v izgradnjo osnovne cestne in druge infrastrukture. Zadostna finančna moč prosto razpoložljivih sredstev v občinskem proračunu je namreč temeljni pogoj za oddajo kandidatur za državna sredstva oz. sredstva iz različnih evropskih skladov itd. Podobno kot je to pomembno za posameznika pri pridobitvi tudi najmanjše višine kredita.«

Med drugim smo Vas mnogokrat srečali tudi na številnih prireditvah naših društev, humanitarnih organizacij, na njihovih občnih zborih itd.

»V vseh teh letih sem prejel številna vabila vaših društev na razne prireditve. Ko sem le mogel, sem se vabilom odzval in med ljudmi v sproščenem vzdušju preživel mnogo nepozabnih trenutkov. Lahko rečem, da ni zaselka ali vasi v Občini Podlehnik, kjer še nisem bil in se na kraju samem pogovarjal z domačini.

Ljudem je vsekakor potrebno prisluhniti, rešitve pa zmeraj ni mogoče pričakovati čez noč. To je del realnosti. Kar zadeva društveno življenje pri vas, me najbolj navdušuje to, da društva aktivno delujejo in da se trudijo ohraniti ter graditi na tistem, **kar je tipično domače, to je tisto, kar je povezano s pristno identiteto haloške kulturne dediščine vaših krajev.** Seznanjen sem z aktivnostmi, ki v občini potekajo v zvezi z rekonstrukcijo in dogradnjo hiše na Gorci. Tudi v bodoče se nameravam pri tem projektu aktivno vključiti v sistem pridobivanja sredstev, bodisi iz državnega proračuna ali določenih strukturnih skladov EU.«

Kaj menite o trenutnih neugodnih trendih z vidika slabe obdelanosti haloških kmetijskih površin?

»Situacijo na terenu zelo dobro poznam. Uvodoma sem že izpostavil, da sem mladost preživel na haloških bregovih in vem, kako smo se takrat borili za vsako ped obdelovalne zemlje. **Ugotavljam, da je marsikatera njiva, ki se je spominjam iz mladosti, izgnila in pesmi številnih koscev že dolgo nisem nikjer zasledil.** Ne želim biti pesimist, to nikakor ne! Prepričan sem, da je to tudi posledica napačnih potez v preteklosti. Upam, da je to le obdobje nekaterih neugodnih razmer in da bo čas pokazal svoje. Želim pa si, da bi bila haloška pokrajina prepoznavna kot avtohtono področje, kjer bodo domovali predvsem **vinogradi in sadovnjaki.** Prepričan sem, da bodo vlaganja v razvoj, izboljšanje in širitev osnovne infrastrukture v bodoče postali temeljno zagotovilo ohranitve in obogatitve poseljenosti celotnega haloškega sveta.

Pogovarjal se je odgovorni urednik Podlehniške žvegle, mag. Ivo BAN

Realizacija investicij v poletnih mesecih

mag. Sebastian Toplak

Ceste

Uspeli na razpisu »Razvoj obmejnih območij s Hrvaško«

S projektom »Modernizacija in rekonstrukcija cest na območju naselja Ložine« smo uspeli na razpisu »Razvoj obmejnih območij s Hrvaško«, kjer smo prejeli sredstva v višini 500.000,00 EUR. Iz občinskega proračuna bo potrebno zagotoviti sredstva za pokritje DDV-ja v višini 100.000,00 EUR.

Asfaltiranje ceste Gorca (odcep nad Hrenovimi)-Dežno (Avtor I. Ban)

Dela na območju Ložin bodo stekla takoj, ko bo zaključen postopek razpisa in bo izbran najugodnejši ponudnik.

Asfaltiranje cest s pomočjo občanov

V poletnih mesecih sta bila asfaltirana dva nova odseka cest, in sicer odsek Gorca (odcep nad Hrenovimi)-Dežno v dolžini 1,1 kilometra in dobrega pol kilometra dolg odsek ceste v strm klanec mimo Gosakovih v Gorci. Modernizacija je potekala ob izdatni pomoči občanov in lastnikov zemljišč oz.

Asfaltiranje ceste v strmi klanec mimo Gosakovih v Gorci (Avtor S. Toplak)

vikendov vzdolž cest, ki so v lastni režiji opravili skoraj večino pripravljanih del, od sekanja vejevja, odvoza zemlje s traktorji, urejanja prepustov, bankin itd. Poudariti je potrebno, da brez pomoči občanov in njihovega sofinanciranja navedenih odsekov zagotovo ne bi mogli asfaltirati v letošnjem letu. Obseg potrebnih investicijskih sredstev je bil tako precej manjši, kot bi bil v primeru, če bi vsa dela opravilo katero od gradbenih podjetij. Asfaltiranje ceste Gorca-Dežno je tako stalo

ca. 110.000,00 EUR, za drugi odsek pa končnega zneska še ni, vendar lahko že zdaj ocenimo, da bo stal približno polovico manj od prvega.

Verjamemo, da bomo s podobnim pristopom uspeli asfaltirati še kak odsek ceste v občini, kljub temu da so investicijska sredstva v letošnjem proračunu zaradi kreditnih obveznosti precej okrnjena. Občanom in lastnikom vikendov, ki so pomagali, gredo vse pohvale za vestno in zgledno opravljeno delo.

Prenova kuhinje

Pred pričetkom novega šolskega leta je bila uspešno zaključena prenova šolske kuhinje v podlehniški osnovni šoli. V okviru obnove je bila zamenjana skoraj celotna inštalacija, na novo je bila položena keramika, prenovljen je bil zid med kuhinjo in šolsko avlo, kjer so sedaj nameščene rolete na električni pogon. V okviru prenove je bil nabavljen tudi prepotreben pomivalni stroj.

V šolski avli je bil nameščen nov avtomat za vodo, ki ga je šola kupila iz lastnih sredstev. Učenci bodo tako imeli na voljo tudi pitno vodo iz avtomata. Finančni obseg izvedenih del in nabavljene opreme je znotraj predvidenih okvirjev, natančnejše številke pa bodo znane, ko bodo vsi izvajalci izstavili končne fakture.

Prenovljena kuhinja v OŠ Podlehnik (Avtor S. Toplak)

Podjetniške pobude

Minister za gospodarstvo, mag. Andrej Vizjak v Podlehniku

mag. Ivo BAN,
podžupan Občine Podlehnik
Foto: I. Ban

Na iniciativo državnega poslanca iz našega volilnega okraja, gospoda Branka Mariniča, v sodelovanju z Občino Podlehnik in nekaterimi tamkajšnjimi podjetniki, je minister za gospodarstvo, mag. Andrej Vizjak, v četrtek, 28. 8. 2008, obiskal štiri podjetnike iz Občine Podlehnik.

Cirkulane J. Jurgca, svetnikov Občine Podlehnik in številnih drugih gostov iz okoliških občin, najprej odpravil do podjetnika Stanislava Pernata s. p. v Stanošini. Po ogledu proizvodnih prostorov in kratki seznanitvi z uspehi in težavami družinskega podjetništva Pernatovih, se je minister s celotno delegacijo zadržal ob stojnici z domačimi dobrotami in haloško kapljico. Pot so minister in vsi

Po formalnem uvodnem sprejemu in izreku dobrodošlice pred nekdanjim največjim, ne le haloškim turističnim gigantom, to je že skoraj dve leti zaprtim motelom, se je minister v spremstvu državnega poslanca B. Mariniča, domačega župana M. Maučiča, podžupana I. Bana, župana Občine

gostje nadaljevali do podjetja Peugeot Toplak v Dežnem pri Podlehniku. Tudi tukaj si je minister ogledal poslovne prostore, izmenjal nekaj besed s člani družinskega podjetja in navzočimi gosti ter vsem nazdravil z vinom družine Toplak.

Delegacija in številni gostje so se nato odpravili do podjetja KMG Alojza Grabrovca v Podlehniku. Po prihodu se je minister z gosti sprehodil po vseh proizvodnih prostorih tega podjetja in si nato že v krepkem mraku podrobneje ogledal nekaj končnih izdelkov, med njimi tudi defoliator. Pred odhodom je podjetniku Grabrovcu in njegovi družini namenil nekaj spodbudnih besed glede njihovih prizadevanj ter tudi njim nazdravil z domačo kapljico.

Zadnja točka ministrovega obiska je bil obisk podjetja Anton Žerak s. p. v centru Podlehnika. Po uradnem delu pogovora z ministrom pa je sledil družabni del srečanja. Celotna delegacija in številni gosti (nekateri so se pridružili šele ob koncu) so se zbrali v

prostorih lokala Haloški kot, last podjetja Anton Žerak s. p. Vsi povabljeni in minister so se lahko okrepčali ob zajetni ponudbi tipičnih lokalnih jedi in najboljše vinske kapljice z bregov naše občine. Druženje z ministrom je gostom in gostiteljem omogočilo navezavo pristnejših stikov, vse v duhu boljšega pretakanja za naše gospodarstvo strateško pomembnih informacij in možnosti intenzivnejšega sodelovanja v bodoče. Vidno zadovoljnega in optimistično razpoloženega ministra Andreja Vizjaka so gostitelji, župan in vsi svetniki Občine Podlehnik, v imenu podjetja Anton Žerak s. p. pa Anton in Marko Žerak, ter državni poslanec Branko Marinič pospremili do vozila, s katerim je odpotoval.

Gospodarski feljton

Novodobni kosci na haloških senožetih

mag. Ivo BAN

Zadnje desetletje se je v naših krajih marsikaj spremenilo – nekaj na bolje, precej tudi na slabše. Na področju maloposestniškega kmetijstva, ki ni (bilo) značilno samo za hribovsko okolje Občine Podlehnik, beležimo splošen trend nagle recesije. Ljudje, ki so se pred leti na

kmetijah različnih velikosti še ukvarjali z ekstenzivnim kmetijstvom (pridelava različnih poljščin, mešana (samooskrbna) živinorejska dejavnost (govedoreja, svinjereja, perutninarstvo)), so zaradi različnih družbenih, ekonomskih, socialnih idr. vplivov to dejavnost marsikje povsem opustili, celo do te mere, da so, čeprav živijo »na zemlji«, postali popolnoma

odvisni od oskrbnih trgovskih centrov, ki so posledično zaradi takšne naravnosti ljudi postali skrajno promocijsko agresivni z vidika »poceni in nekvalitetne ponudbe proizvodov«, da bi našim ljudem v zameno za »lažno komoditeto« namesto zdrave, naravne, samooskrbne prehrane zvalili še poslednji belič iz njihovih skromnih mošnjikov. Še preden so (smo) se prebivalci teh krajev sploh dobro začeli zavedati, kakšne kapitalne napake počnejo (počnemo), se nam je to kot siloviti bumerang maščevalo v obliki enormnega povečanja cen tudi najosnovnejših življenjskih artiklov.

Podobno situacijo je opaziti tudi na področju vinogradištva in drugih kmetijskih dejavnosti (spravljanje lesa za kurjavo...). Povedano s povsem običajnimi besedami – tisočletni naravni krog

»življenja na zemlji in od zemlje« je s tem porušen ali vsaj bistveno popačen. Dogajanje se nam pred našimi očmi posledično zrcali v nepokošenih in čedalje bolj zaraščenih in neprehodnih površinah, opuščenih poljih, izkrčenih vinogradih. Namesto koscev (ki bi jih sicer bilo zares težko najti), ki bi že ob prvem svitu mesece in mesece dolgo vihteli nabrušene kose, opazimo na mnogih strminah novodobne kosce – ovce in koze, ki še na dokaj zadovoljiv način čistijo senožeti in zašiljena košeninska pobočja haloškega sveta. V zameno za marsikateri žulj od delovnih orodij pa imajo sedaj ljudje čas za prelistavanje vsakodnevnih novih reklamnih sporočil, ki neutrudno polnijo naše poštna nabiralnike. Gorje mu, ki nima velikega nabiralnika, dvakrat gorje (in grožnja s položnico), če ga sploh (še) nima!

Haloški mlinci bolj počasi meljejo... (Foto: I. Ban)

Izvedba del na viničariji Gorca

mag. Ivo BAN

Po lanskem odkupu parcele in nekdanjega viničarskega muzeja na Gorci so letos stekle že prve konkretne aktivnosti. V prvi polovici leta je bila izdelana ustrezna projektna dokumentacija. Poglobljene študije stanja celotne stavbe so pokazale, da je za rekonstrukcijo in dodelavo mogoče ohraniti samo en del dosedanjega splotja. Preostali del, kjer se je nahajala 'preša', je bil konstrukcijsko že toliko načet, predvsem zaradi zatekanja skozi slamnato streho, da ga

v sedanjem stanju nikakor ni mogoče obnoviti. Na podlagi strokovne odločitve je prišlo do delnega rušenja desnega (zahodnega) krila stavbe in odstranitve ostrejša in slamnate kritine. Dela, ki so bila opravljena na prostovoljni osnovi, so potekala 26. julija. Po odstranitvi ostrejša so preostanek stavbe (nekdanja edina bivalna izba), v kateri se nahaja tudi nekaj izvornih predmetov opreme, pokrili s folijo. V prvi polovici avgusta so z deli nadaljevali. Tokrat so opravili strojne izkope za kletne prostore, s čimer so le-te nekoliko povečali – vse v duhu predvidenih aktivnosti, ki naj bi se v bodoče tukaj

odvijale. Načrti in konkretne ideje so izredno zanimive. Po nekaterih realnih predvideva-

njih naj bi bil objekt v celoti dograjen in predan svojemu namenu leta 2010.

Jesenske aktivnosti SPV Občine Podlehnik

Kresničke vsem učencem in zaposlenim na šoli

mag. Ivo BAN, predsednik SPV
Občine Podlehnik

Člani SPV Občine Podlehnik so se 20. 8. 2008 sestali na svoji 4. redni seji. Med pomembnejšimi točkami dnevnega reda je mogoče izpostaviti program jesenskih aktivnosti, varovanje šolskih otrok v prvi polovici septembra, izvajanje izobraževanja naših občanov, organizacijo kolegija predsednikov SPV, ki delujejo na območju Upravne enote Ptuj, v

Podlehniku, vključitev v mednarodna projekta „Evropski dan brez avtomobila“ (22. 9. 2008) in „2. dan evropske varnosti“ (13. 10. 2008). Člani SPV si bodo septembra ogledali konkretno stanje na terenu in o tem poročali občinskemu svetu ter mu predlagali ustrezne rešitve (varnost avtobusnih postajališč, preglednost ovinkov, širina in zaraščenost cest itd.).

SPV je pri oceni dela članov društva upokojencev, ki že

vrsto let pomagajo pri varovanju šolarjev v prometu in pri umirjanju prometa v okolici šole in delno na samih šolskih poteh, ugotovil, da leti svoje poslanstvo opravljajo izredno korektno in zanesljivo. Neposredno izvajanje teh nalog koordinira predsednica DU, ga. Marija (Mimica) Pernek. Zato jim gre v imenu občinskega sveta, Policijske postaje Podlehnik, staršev učencev in vseh učiteljev osnovne šole ter vodstva šole absolutna zahvala, s prošnjo

za nadaljnje sodelovanje na tem področju.

Na seji je bil brez ugovora sprejet sklep, da se ob začetku šolskega leta priskrbi za vse učence in zaposlene v Osnovni šoli Martina Koresa odsevnike oz. kresničke. Učencem (v tem šolskem letu jih je 128) so kresničke 1. septembra razdelili njihovi razredniki in razredničarke. Prav tako so učence (ponovno) poučili o njihovi pravilni uporabi.

POZOR, v okolici šole imajo pešci prednost pred avtomobili!

mag. Sebastian Toplak
Foto: S. Toplak

S ciljem doseči čim večjo varnost otrok in pešcev, smo cesto, ki vodi mimo Osnovne šole Podlehnik opredelili kot območje umirjenega prometa.

V območju umirjenega prometa imajo pešci prednost pred ostalimi udeleženci v prometu, kar seveda pomeni, da imajo pešci tudi prednost pred avtomobili.

Vozniki se morajo tako poudeliti pešcem, še posebej pozorni pa morajo biti na otroke, ki se znotraj tega območja lahko tudi »igrajo na cesti«. Največja dovoljena hitrost motornih vozil je omejena na 10 km/h.

V nekaterih evropskih državah taka območja definirajo kot območja sožitja med vsemi udeleženci v prometu, še posebej med motoriziranimi in nemotoriziranimi. Primerna so za zaključena bivalna območja in območja

v neposredni bližini osnovnih šol ter vrtcev.

Opozoriti velja, da območje umirjenega prometa ne velja samo pri šoli, temveč na celotnem poteku asfaltne ceste, ki je bila pred kratkim

v sklopu izgradnje kanalizacije na novo asfaltirana. V prihodnje bo tako potrebno urediti še križišče v centru Podlehnik, kar trenutno iz prostorskih oz. lastniških razlogov še ni bilo mogoče.

ZAKON O VARNOSTI CESTNEGA PROMETA (ZVCP-1-UPB5) Območje umirjenega prometa

98. člen

- (1) Za območje umirjenega prometa lahko pristojni organ določi del ceste ali cesto v naselju ali del naselja.
- (2) V območju umirjenega prometa imajo pešci prednost pred drugimi udeleženci cestnega prometa.
- (3) Vozniki morajo v območju umirjenega prometa voziti posebej previdno, še zlasti pa morajo biti pozorni na otroke, ki jim je dovoljena igra v tem območju.
- (4) V območju umirjenega prometa so na cestah prepovedane prireditve, v katerih so udeležena motorna vozila v vožnji.
- (5) Voznika, ki ne potrebuje vozniškega dovoljenja, ki ravna v nasprotju z drugim ali tretjim odstavkom tega člena, se za prekršek kaznuje z globo 80 evrov.
- (6) Voznika motornega vozila, ki ravna v nasprotju z drugim ali tretjim odstavkom tega člena, se za prekršek kaznuje z globo 160 evrov.
- (7) Organizatorja prireditve, ki ravna v nasprotju s četrtim odstavkom tega člena, se kaznuje z globo najmanj 4.000 evrov, odgovorno osebo pa z globo najmanj 400 evrov.

Vinogradništvo in turizem

mag. Ivo BAN

Jesen je pred vrati. Narava je, kakor že stoletja in tisočletja, ponovno obrodila, nekaterim bolj, drugim manj, najpomembneje je vendar to, da sploh je in da imajo pridelovalci kaj pobrati na svojih poljih, vinogradniki pa v vinogradih. Zadnja leta potekajo najrazličnejša prizadevanja v tej smeri, kako bi pripomogli k promociji in prepoznavnosti izvrstnih haloških vin. Naši vinogradniki so nad vse marljivi in prizadevni, toda, kakor je pogosto slišati, se najraje in največkrat zatakne pri prodaji, bodisi grozdja ali vina.

Tokrat predstavljamo aktivnosti in ponudbo petih naših vinogradnikov, ki se po najboljših močeh trudijo popestriti vinarsko in turistično dejavnost naših krajev.

	Vinogradništvo Janko in Milena Jus Gorca 35, 2286 Podlehnik	Kmetija Pernek, Ložina 8, 2286 Podlehnik
Število članov družinske kmetije	Janko in Milena Jus kot nosilca dejavnosti in dve hčeri - Amanda in Amadeja	Štefan in Marija Pernek kot nosilca dejavnosti in Štefanova mati
Dejavnost(i)	vinogradništvo, vinarstvo, kletarjenje, vinotoč (degustacije, domači kulinarični izdelki), lastna proizvodnja kulinaričnih izdelkov	vinogradništvo, vinarstvo, kletarjenje, možnost vinotoča (degustacije, domači kulinarični izdelki), lastna proizvodnja kulinaričnih izdelkov
Površina vinogradov	10 ha	65 arov
Število trsov	23.000	2.500
Lastništvo ali najem	lastništvo: 20 % najem (zakup): 80 %	lastništvo: v celoti last Štefana in Marije Pernek
Obdobje ukvarjanja z dejavnostjo	15 let	družinska tradicija (ta vinograd od leta 1973)
Opremljenost z ustrežno mehanizacijo za strojno obdelavo	dobra	večino del v vinogradu opravljajo ročno (vertikalna izvedba, strmina, ozek razmak med vrstami)
Sortni izbor	samo bele sorte, 80 % sauvignon, ostalo laški rizling, rizvanec, rumeni muškát, traminec, renski rizling	samo bele sorte, 30 % laški rizling, 15 % ranfol, 10 % šipon, ostalo (muškát otonel, kraljevina ...)
Začetek trgatve	1. teden septembra (rizvanec)	čim bolj pozno – glede na zrelost sort
Zagotovljena pogodbená prodaja grozdja	da, za ca. 65 %	ne, lastna obdelava in predelava ter kletarjenje
Lastna predelava in kletarjenje	ca. 35 %	100 %
Velikost kleti	54 m ²	stara klet, ca. 30–35 m ²
Vrsta posode	kovinska	samo lesena (velike in male 'brenke') 1500 l, 800 l, 400 l, 150 l
Kletarjenje z leseno posodo	za zdaj ne (več razlogov)	absolutno, vse posode so hrastove; edini problem je pomanjkanje sodarjev 'starega kova'
Lastna polnilnica	da	ne – ponudba odprtega vina; priložnostne polnitve (za prijatelje in po namenu)
Dopolnilna dejavnost	vinotoč, degustacije, prodaja odprtega in buteljčnega vina	možnost razvoja vinotoča, preprosta domača degustacija po principu 'od soda do soda', prodaja odprtega vina (pretežno zvrsti), delno čista sortna vina, domači šnops
Kapaciteta sprejema gostov	do 20 ljudi	skupine do 20 ljudi
Vodena degustacija	da	delno po principu 'od soda do soda' oz. bolj pokušnja različnih vrst iz različnih sodov
Ali je potrebna najava za skupine	obvezno	obvezno, ustrežna predhodna organizacija – lokacija še ni primerna za potniški avtobus
Trajanje vodene degustacije	ca. dve uri	ca. 2–3 ure, odvisno od vrste naročila; možnost priprave toplega obroka (tipične haloške jedi)
Sprejem skupin skozi vse leto, tudi pozimi	tudi pozimi, ob obvezni vnaprejšnji najavi (zaradi ogrevanja prostora)	tudi pozimi, ob obvezni vnaprejšnji najavi (zaradi ogrevanja prostora)
Primer degustacije gospodarja kmetije	– zvrst 'haloško' – suha vina (laški/sauvignon) – polsuha vina (sauvignon /rumeni muškát) – polsladka vina (rumeni muškát) – izbor (sauvignon)	– več nians zvrsti 'haloško' – pretežno suha vina (špricar vina ali samostojna) – pokušnja domače slivovke
Primer kulinarične ponudbe gospodinje	domači narezek s haloško bunko, domači črni kruh (rženi/pšenični), haloška gerpa, suho pecivo	domači narezek s haloško bunko, meso iz kible (tunke), zaseka, domači črni kruh s kisom (rženi/pšenični, koruzni), haloška gerpa, več vrst haloške gubance – iz krušne peči
Promocija/reklama	3 obvestilne table – predstavitev na radgonskem sejmu – sodelovanje na Dobrotah slovenskih kmetij – sodelovanje na občinskih prireditvah, npr. Trubarjevo leto, farna žegnanja, sponzorstva z izdelki ...	nikjer nobene table – sodelovanje na občinskih prireditvah (peka kruha in ostalega), npr. Trubarjevo leto, farna žegnanja, sponzorstva z izdelki ... – prejemniki več lepih priznanj za kakovost vina (Občina Podlehnik, Občina Videm)
Ste za skupne organizirane nastope in promocijo vseh naših vinogradnikov	na vsak način	na vsak način
Potrebujemo več tovrstnih prireditev, tudi v naših krajih, z ustrežno vsebino	da	da, vsekakor
Ste pripravljeni vložiti sredstva v razvoj in promocijo	da, po lastnih zmožnostih	da, po lastnih zmožnostih – vsaj nekaj obvestilnih tabel za naselje Ložine pri mejnem prehodu Gruškovje in po hribih

Vinogradništvo Prevolšek, Gorca 80, 2286 Podlehnik	Vinogradništvo Vaupotič - Cestnik Sedašek 97a, 2286 Podlehnik	Vinogradništvo Stanislav Plavčak, Podlehnik 44 2286 Podlehnik
Stanko in Gelica Prevolšek kot nosilca dejavnosti, doma živi tudi sin, ki še ni poročen	Franc Vaupotič in Dragica Cestnik kot nosilca dejavnosti, sin Mihael in hči Patricija	Stanislav Plavčak kot nosilec dejavnosti, žena Mojca otroci Alen, Žan in Klara
vinogradništvo, vinarstvo, kletarjenje, možnost vinotoča (degustacije, domači kulinarčni izdelki), lastna proizvodnja kulinarčnih izdelkov	vinogradništvo, vinarstvo, kletarjenje, priprava dokumentacije za odprte vinotoča z nastanitvijo (degustacije, domači kulinarčni izdelki) lastna proizvodnja kulinarčnih izdelkov. Dod. ponudba (slivovka, borovničevce, hruškovo žganje, višnjevec, sadjevec)	vinogradništvo, vinarstvo, kletarjenje priprava dokumentacije za odprte vinotoča (degustacije, domači kulinarčni izdelki) lastna proizvodnja kulinarčnih izdelkov (pršuti po primorski recepturi, haloške bunke...)
1,25 ha	1,20 ha lastnih in 50 a v najemu	skupaj 16 ha (lastni in v dolgoletnem najemu)
3.500	10.000	obdeluje 36.000 trsov
lastništvo: v celoti last Stanka in Gelice Prevolšek	lastništvo: v celoti njihova last, razen najema	lastni nasad 12.000 trsov
družinska tradicija (ta vinograd od leta 1982)	družinska tradicija od leta 1996	družinska tradicija od leta 1994
večino del v vinogradu opravljajo strojno, nekaj ročno	večino del (ca. 90 %) v vinogradih opravljajo ročno (vertikalna izvedba, strmina, ozek razmak med vrstami)	zelo dobra strojna opremljenost, skoraj vsa dela opravljajo strojno (izjema so rez, vezanje, trgatve...)
samo bele sorte 40 % rumeni muškat in sivi pinot 30 % laški rizling, šipon ...	bele sorte (ca. 70 %), rdeče (ca. 30 %), Laški rizling, rumeni muškat, renski rizling, zeleni silvanec, modri pinot, žametovka, traminac, sauvignon, Zvrst: mešano belo, mešano rdeče	samo bele sorte (100 %) laški rizling, sauvignon, chardonnay, sivi pinot, rumeni muškat, šipon, rizvanec
po 20. septembru oz. glede na zrelost sort	glede na zrelost posameznih sort	glede na zrelost posameznih sort, letos 2. teden septembra
ne, lastna obdelava in predelava ter kletarjenje, niso kooperanti	ne, lastna pridelava, predelava in kletarjenje	da
100 %	100 %	okrog 50 % pridelka
stara klet, ca. 50 m ²	42 m ² , klimatizirana, klimatizirana vinska posoda (delno)	72 m ² (stoletna tradicija vinske kleti)
lesena (hrastovi sodi) in kovinska posoda	lesena (ca. 40 %) kovinska (ca. 60 %)	lesena (ca. 20 %) kovinska (ca. 80 %)
lesena posoda za zorenje vina, kovinska za donegovana in za skladiščenje vin	hrastovi sodi	v hrastovih sodih, za ca. 2000 l
da – buteljčna vina, tudi ponudba odprtega vina; priložnostne polnitve (za prijatelje in po namenu)	da – Buteljčna vina	da – buteljčna vina in ponudba odprtega vina
imajo namen razvijati dejavnosti vinotoča	priprava dokumentacije za vinotoč z nastanitvijo, vodena degustacija 'glede na zahteve gostov'	priprava dokumentacije za vinotoč s ponudbo tipičnih domačih jedi - vodena degustacija 'glede na zahteve / želje gostov'
skupine do 30 ljudi	skupine 10 - 20 ljudi.	skupine 10 - 20 ljudi
da – gospodar Stanko izvede organizirano degustacijo za skupine	da, po programu: 'Pravilna izvedba degustacij'	da, po programu: 'Pravilna izvedba degustacij'
predhodna najava je obvezna	obvezno, ustreznost predhodna organizacija.	Obvezno, ustreznost predhodna organizacija.
dve uri, odvisno od vrste naročila	ca. 2 uri, odvisno od vrste naročila. Možnost ponudbe tipičnih haloških jedi (v pripravi).	ca. 2 uri, odvisno od vrste naročila, med degustacijo ponudba domačega črnega kruha z bučnim oljem
da, tudi pozimi, ob obvezni vnaprejšnji najavi (zaradi ogrevanja prostora)	da, tudi pozimi, ob obvezni vnaprejšnji najavi	da, tudi pozimi, ob obvezni vnaprejšnji najavi, ogrevan prostor
– suho (šipon) – rizling (polsuhi/suhi) – polsladka vina (rumeni muškat/sauvignon) – zvrst (šipon, rizling, muškat)	- zvrst (polsuho vino) ali renski rizling - laški rizling (polsladko) - rumeni muškat (polsladko) - po želji: renski rizling (izbor)	- suho (laški rizling) - chardonnay / sivi pinot (suho) - sauvignon / rumeni muškat / laški r. (polsuho) - rumeni muškat (sladko) ali predikatno vino (laški rizling)
domači narezek s haloško bunko, meso iz kible (tunke), zaseka kot namaz, ašikol, domači črni kruh (rženi/pšenični), haloška gerpa, gubanca	domači kruh, zaseka, slano pecivo vse v duhu programa: 'Kako pripraviti in ponuditi značilno haloško jed'	domači kruh, zaseka, slano pecivo, gerpa ... (v stilu programa: 'Kako pripraviti in ponuditi tipične haloške jedi')
– na odcepu z VTC Haloze (Gorca–Rodni Vrh) proti domačiji – Dobrote slovenskih kmetij (dobil priznanje za rumeni muškat) – sejem v Ljubljani – sodelovanje na občinskih prireditvah (peka kruha in ostalega), npr. Trubarjevo leto, farna žegnanja, sponzorstva z izdelki ...	table imajo izdelane (3), vendar še niso nameščene - Neform. srečanje minis. za kmetijstvo, Maribor 2008 - Dobrote slov. kmetij (8 let) - Kmet. zbor. Ljubljana - Vsi sejmi na Ptuj, Kurentovanje Ptuj, Martinovanje Ptuj - Glasbeni sejem Majšperk - sodelovanje na domačih prireditvah (Trubar, ...) - sponzorstva v izdelkih... - prejemniki mnogih priznanj za vina - znak kakovosti za naravni grozdni sok	nekaj tabel je že postavljenih - Vno Ptuj - Dobrote slovenskih kmetij Ptuj - sodelovanje na domačih prireditvah (Trubarjevo leto, farna žegnanja - Ocenjevanje vin v Podgorcih - sponzorstva v izdelkih...) - prejemnik mnogih priznanj za vina
na vsak način	na vsak način.	Na vsak način. Samo s skupnim in organiziranim nastopom je mogoče dosegati večjo prepoznavnost
da, vsekakor	da, potreben je skupen dogovor in več konkretnih akcij, tudi po domačih krajih	Da. Vinogradniki se morajo dogovoriti za konkretne akcije. Premalo se zavedamo tega, koliko in kakšnega grozolja oz. vina se pridelava v Občini Podlehnik.
da, po lastnih zmožnostih – nekaj obvestilnih tabel na različnih lokacijah, internetne strani	da, po lastnih zmožnostih. Nujno potrebno je namestiti obvestilne table do naše kmetije.	Da, po lastnih zmožnostih. Zavzemam se za pospeševanje razvoja vinotočev (puššankov) z jasno definirano ponudbo posameznega vinogradnika

Iz mednarodne dejavnosti

Župan in podžupan na prijateljskem obisku v Đurmancu, Hrvaško Zagorje

mag. Ivo Ban,
podžupan Občine Podlehnik
Foto: I. Ban

Občina Đurmanec, ki kot zagorska obmejna občina meji na Občino Podlehnik, praznuje svoj „Dan šole, občine i župe“ (Dan šole, občine in župnije) ob koncu aprila, natančneje na Jurjevo. Sv. Jurij ali, kot ga oni imenujejo, sv. Juraj, ki goduje 24. aprila, je zaščitnik njihove občine. Ob tej priložnosti je župan Občine Đurmanec že tradicionalno povabil na svečano sejo njihovega občinskega sveta tudi vodstvo naše občine. Vabilu sta se

odzvala župan Marko Maučič in podžupan mag. Ivo Ban. Župana Marka Maučiča je domači župan Branko Horvat posebej prisrčno pozdravil kot 'izvrstnega soseda' iz Evropske unije in ga pozval k nagovoru pred avditorijem. V krajšem nagovoru je Marko Maučič poudaril pomen dobrih medsosedskih odnosov, ki jih občini negujeta, odkar obstajata. Tradicionalno dobri odnosi in številna, tudi osebna znanstva, že iz časov nekdanje države, so, kakor sta oba ugotovila, temelj in porok sedanjemu in bodočemu sodelovanju na številnih področjih, ki v konkretni

situaciji presegajo poglede, ki izhajajo iz pogledov, ki so pogosto pod vplivom 'dnevne politike', tako na eni kot na

drugi strani državne meje in meje med Evropsko unijo ter Republiko Hrvaško.

8. avgust 2006

mag. Ivo Ban,
podžupan Občine Podlehnik
Foto: arhiv I. Ban

To je dan, ki je zaznamoval zgodovino naše občine. Prav proti koncu drugega mandata županovanja je očitno ena izmed sojenic hotela, da preide ustvarjalna energija takratnega župana Vekoslava Frica v novo obliko zavedanja. Ob tem tragičnem dogodku smo ostali občani

Občine Podlehnik brez prvega moža, ki je to bil v pravem pomenu besede, saj je novodobno občino vodil od samih začetkov in v veliki meri tudi doprinesel k njenemu nastanku. O njegovi konkretni vlogi in pomenu za naše kraje bo še prilika govoriti in pisati.

Lani avgusta, ob obletnici njegove smrti, smo se župan, svetniki, zaposleni v občinski upravi in številni člani

društev naše občine poklonili njegovemu spomenu tako, da smo obiskali družinski grob na pokopališču Gorišnica, kjer je tudi njegovo poslednje počivališče.

Podobno gesto spomina smo organizirali tudi 8. avgusta letos. Po skupinskem poklonu in prižiganju sveč smo se napotili na sprejem k županu Občine Gorišnica. Župan Jože Kokot nas je prisrčno in gostoljubno sprejel v svojih uradnih prostorih. Po uvodnih besedah je sledil

ogled moderno grajene in potrebam časa prilagojene občinske stavbe, športne (večnamenske) dvorane in drugih društvenih prostorov. Ob koncu smo se sprehodili še po trgu. Župan Jože Kokot se je ob koncu tudi s kulinaričnega vidika izkazal kot odličen gostitelj. Občini Gorišnica in županu Jožetu Kokotu se je v imenu vseh navzočih lepo zahvalil župan Marko Maučič in ga povabil na prijateljski obisk v Podlehnik.

Odličnjakinje na svečanem sprejemu pri županu

mag. Ivo Ban,
podžupan Občine Podlehnik
Foto: arhiv I. Ban

Vsredo, 18. 06. 2008, ob 13. uri, je župan Občine Podlehnik, inž. gozd. Marko Maučič, pripravil svečan sprejem letošnjim odličnjakinja Osnovne šole Podlehnik.

Pet učenk 9. (zaključnega) razreda naše šole, med kate-

rimi so bile tri, ki so odlični uspeh dosegle v vseh letih šolanja, sta spremljala ravnatelj šole, asist. mag. Dejan Kopold in sedanja razredničarka, predm. učit. biol. in kem. Dragica ŠEGULA.

Župan Marko Maučič je vsem učenkam za dosežene rezultate iskreno čestital in jim izrekel najlepše želje za bodoče šolanje. Predal jim je tudi

knjižne nagrade in spominske plakete Občine Podlehnik. V svojem nagovoru je poudaril pomen kakovostnega izobraževanja v želji, da se mladi strokovnjaki po koncu šolanja vrnejo v domače okolje, kjer jih čaka mnogo izzivov in neopravljenega dela, saj so pri nas številna področja še kakor prvobitna ledina, ki bi jo nujno bilo potrebno zaorati.

Navzočim je spregovoril tudi podžupan Občine Podlehnik, mag. Ivo Ban, ki je vsem učenkam čestital in jih pozval, da naj tudi v bodoče, v novih okoljih, kjer se bodo šolale, skrbijo za to, da bodo v ponos samim sebi, svojim družinam in širši družbeni skupnosti, to je v prvi vrsti kraju, od koder izhajajo oziroma Občini Podlehnik, in ko bodo morda odhajale v širni svet, tudi ponos svoje širše domovine.

Po uradnem delu svečane

avdience pri županu so se učenke zadržale še na skupni zakuski.

Gospod ravnatelj in gospa razredničarka sta se županu oz. Občini Podlehnik prijazno zahvalila za lep sprejem.

Odličnjakinje v vseh letih osnovnošolskega izobraževanja (devetletka):

- RIHTAR, Tina
- TRAFELA, Anja
- ZAKELŠEK, Barbara

Odličnjakinji v zaključnem letu osnovnošolskega izobraževanja (devetletka):

- BELE, Jasna
- GRABROVEC, Petra

Prisrčne čestitke učenkam tudi v imenu vseh občanov Občine Podlehnik!

Policijska postaja Podlehnik

Z. Golub
Foto: Z. Golub

Konec junija je potekal preventivni projekt: Otrok, policist za en dan. Odvijal se je po celi Sloveniji. Njegov vodja v Podlehniku je bil Miran Brumec, vodja policijskega okoliša.

V spremstvu razredničarke sta se ga udeležila dva učenca iz OŠ Podlehnik: Jan Cesar in Aljaž Trafela.

V PU Maribor so spoznali, da imajo otroci v cestnem prometu veliko vlogo pri zagotavljanju varnosti in preprečevanju različnega nasilja. Prav tako pa želijo povečati zaupanje v delo policistov in

ustvariti pozitivno podobo policistov med otroki.

Sprejel jih je pomočnik komandirja Silvo Pernat in predstavil postajo, kjer je zaposlenih 41 policistov in 7 policistk ter pet ostalih delavcev. Policijska postaja Podlehnik opravlja vse naloge policije: rešuje kazniva dejanja, prometne nesreče, skrbijo za varovanje državne meje, nadzirajo in spremljajo javne prireditve, skrbijo za javni red in mir.

Pokrivajo območje Majšperka, Žetal, Vidma in Podlehnika. Vse občine so tudi obmejne.

Pomočnik komandirja Boštjan Hliš jim je nato razkazal postajo in policijska vozila. Kriminalist Peter Zebec

je predstavil delo kriminalistov. Prav zanimivo je bilo v dežurni sobi, ki jo je razkazal dežurni policist Milan Buček. Nato pa jih je policist Vasja Fric popeljal z modernim vozilom po policijskem okolišu. Na mejnem prehodu so pre-

verili zapornico, videla sta, kako preverjajo ilegalni prestop meje in vozil.

Učenca sta se vrnila v šolo polna novih vtisov in sošolci so ju željno pričakovali, da jih seznanita, kako je bilo.

Davidove počitnice

Z. Golub

Foto: Z. Golub

David preživlja lepe počitnice na kmetiji v Ložini pri dedku Štefanu Perneku, babici Mariji in pri prababici.

Očka Jani in mami Sabina sta zgradila čudovit dom v bližini domačih, da lahko priskočijo k delu, ko je potrebno.

David pridno vadi frajtonarico,

najraje pa ima živali. Vsako jutro že zelo zgodaj, ko še njegovi sošolci spijo, pelje z dedkom kobilu in žrebe na pašo, zvečer pa jih odženeta v hlev. Če ni vročine so ves dan zunaj. Najraje ima kobilu Šargo. Dedku in babici sedaj pomaga pri vsem kmečkem delu, ki ga na kmetiji nikoli ne zmanjka. Pravi še, da njegova babica najboljše kuha in peče.

Dan Zemlje

Jan Cesar, 5.r/9

Foto: Z. Golub

Dne 22. 4. 2008 je bil prav poseben dan, kajti šli smo na Ptuj, kjer smo praznovali Dan Zemlje. Prisotnih je bilo osem šol in en vrtec. Vsi smo bili iz Štajerske.

Ko smo prišli na Ptuj, smo izstopili z avtobusa in se namenili na Mestni trg ob tržnici. Tam smo vse svoje stvari odložili. Nato smo jih lepo razvrstili in zložili na stojnico. Ob 10. uri smo uprizorili predstavo z naslovom Očistimo obalo. Beseda je tekla o tem, da je bila obala umazana. Zaradi tega se otroci niso hoteli več igrati ob njej. Tudi ribice so bile žalostne. A na koncu so le našli skupno rešitev. Ribice so potiskale smeti na obalo, otroci pa so nosili smeti na smetišče.

Ko smo odigrali predstavo, nas je učiteljica pustila, da smo lahko za nekaj časa šli v trgovine, pod pogojem, da smo skupaj. Potem smo se vrnili na stojnico, kjer smo se menjavali. Nekaj časa so bile na stojnici punce, nekaj časa pa fantje. Ko so bile na vrsti punce, smo se lahko sprehodili po bližnji okolici in šli v trgovine.

Na stojnici je nam, fantom, bilo malo tečno, ampak smo že nekako zdržali. Laura in Mateja sta naredili kar nekaj fotografij. Tam nas je zabavala klovnesa Mika Maka, ki nam je podarila tudi svoj avtogram. Praznovanje je prišlo gledat kar nekaj ljudi. Prisoten je bil tudi podžupan Ptuja.

Bilo je zelo vroče. Hladili smo se z vodo in sokovi. Klovnesa Mika Maka je bila zelo smešna. Vsi smo se ji smejali, tudi odrasli, skupaj smo se fotografirali. Kupili smo si lahko tudi sladoled, ampak jaz ga nisem smel jesti, ker sem imel angino.

Na koncu nas je pregnal dež, shladilo se je in morali smo iti pod kap, da nismo bili mokri.

Nato smo se z avtobusom vrnili domov. Ta dan mi je bil zelo všeč in ga ne bom nikoli pozabil. Tam bi bil rad cel dan, ker smo se zelo zabavali. Mogoče se bomo še kdaj udeležili tega praznika ...

Pesem o čistilni akciji

*Ko čistilna akcija je tu,
zjutraj zgodaj vstanemo,
si oči pomanemo
in v šolo odhitimo,
kjer se čistilne akcije udeležimo.*

*Nadenemo si rokavice
in veselo, kakor zdaj,
gremo čistit v naš kraj.*

*Odpadke v velike vreče damo,
od papirčkov, do sandalov,
poberemo vse, kar drugi vržejo na tla.*

*Ko pa vse počistimo,
gremo gledat kužke
in se z avtobusom ali peš
počasi odpravimo domov.*

Eva Prešern, 5. r

Kača na obisku

Adrijana Svenšek, Eva Širovnik,
Vida Bigec, Katarina Zajšek, 5.r/9
Foto: Z. Golub

Vsi smo že nestrpno čakali, da bo Katarinin oče v šolo pripeljal njihovo kačo pasme indijski piton. Sprva smo se malce prestrašili, a na koncu smo le spoznali, da nam ne bo nič storila. Kači je ime Mica. Najraje se prehranjuje z belimi ali sivimi miškami. Včasih za posledek

dobi majhnega zajčka. Njena koža je mešanica temno rjave, sive, črne in kožne barve.

Ko kača spi, se v njenih očeh pojavi drobna, navpično postavljena črtica, podobno kot

pri mucah. Ker je še mlada, je dolga le slab meter in pol. Odrasle samice zrastejo do 7 m, samci pa do 5 m. Je živahna in doma jo pogosto v spremstvu spustijo na prosto. Kadar se prestraši, se zvije v klobčič in postane zelo hladna. Ko pa Mica ni razburjena, je prijetno topla.

Ob obisku kače smo doživeli prijetno presenečenje. Sedaj pričakujemo še obisk legvana Pikija.

Poletna šola v naravi

Adrijana Svenšek, 5.r
Foto: Z. Golub

Šola v naravi je bilo naše prvo potovanje brez staršev. Kovčke in potovalke smo napolnili že nekaj dni prej, da ne bi česa pozabili. V šoli smo si pripravili program, kako bo naše delo potekalo. O vsem je nas in naše starše seznanila učiteljica. Starši so bili zelo navdušeni nad programom poletne šole v naravi, mi pa smo polni pričakovanj odštevali dneve do odhoda.

Napočil je dan, ko smo se morali posloviti od svojih staršev. Vožnja je bila prijetna in je potekala brez zaple-

tov. Najprej smo si ogledali pristanišče Koper in izvedeli, kar nas je zanimalo. Prispeli smo v Ankaran, se namestili v sobe in šli takoj poskusit, če je morje še vedno slano. Nežen veter nam je pihal v lase, mi pa smo z veseljem opazovali majhne valove in šumenje morja. V Piran smo odpotovali z manjšo ladjo. Ogledali smo si mesto, Muzej podvodnih dejavnosti in Tartinijev trg. Naslednji dan smo se šli potapljat in plavat. Raziskovali smo morsko dno, nabirali školjke in vodne rastline. Izvedli smo tudi tekmovanje v plavanju. Neplavalci pa so se naučili plavati. Prijetno smo se zabavali na toboganih, ob

igranju odbojke na pesku in igranju nogometa. Tekmovali smo tudi med šolami. Izvedli smo družabne aktivnosti, npr. Pokaži kaj znaš! Organizirali smo tudi družabni večer s plesom vseh šol. To je bil za nas večer, ki ga ne bomo nikoli pozabili. Sklenili smo nova prijetna poznanstva in prijateljstva.

Ker se je bližal odhod domov, smo imeli polne roke dela. Na koncu smo si ogledali še Sečoveljske soline. Učiteljem in učencem naše šole smo v šoli pripravili razstavo o šoli v naravi. Najbolj smo hvaležni naši učiteljici za njen trud, ki nam ga je namenila in z nami delila nepozabne trenutke, ki jih ne bomo nikoli pozabili.

Vodni detektiv

Hana Feguš, 5.r/9

Žabec Pak je majhen žabec, ki se od drugih razlikuje po tem, da ima venomer na glavi detektivsko kapo in sončna očala, pa če sije sonce ali lije dež. Skupaj s svojo družino živi na Ljubljanskem barju in zelo rad raziskuje s svojimi prijatelji, odkriva in se zabava.

Nekega dne pa se zgodi nekaj groznega. Na Ljubljansko barje pripeljejo stroji in voda začne izginjati. Pak gleda še za zadnjimi lužicami. Naenkrat se na barju pojavijo ljudje. Po zemlji nekaj nasipavajo. Nato odidejo, Pak pa se odpravi v posteljo. Ne more zaspiti, saj razmišlja o vseh strojih in ljudeh, ki jih je videl ta dan.

Zjutraj se zbudi zelo zgodaj in se že veseli srečanja s prijatelji. Ko stopi iz hiše, pa zagleda

velik gozd! Ne, to ni gozd, to je koroza, ki so jo včeraj posejali ljudje. Ker pa je Pak neustrašen detektiv, se odloči, da bi ta primer raziskal. Pogumno stopi v korozo. Zabrede še globlje in še, in še ... Naenkrat pa ugotovi, da se je izgubil. Odloči se, da bo najprej poskusil najti izhod na desni strani, a ga ne najde. Poskusi še na levi, a prav tako nima sreče. Usede se na tla in začne jokati. Na srečo ga zasliši oče,

ki ravnokar gre iskat muhe za kosilo. Pomaga mu najti izhod iz velikega koruznega polja. Žabec je rešen. To ga izučiti, da naslednjič ne sme iti v koruzno polje brez spremstva staršev.

Tako se je Pakova detektivska zgodba srečno končala. Odločil se je, da bo naslednjič bolj previden in da bo svoje detektivske uganke raje preložil na kdaj drugič.

Moje (delovne) počitnice

Metka Glažar, 7. r.

Zadnji dan šolskega leta je potrkal na šolska vrata in začele so se težko pričakovane počitnice. Počitnic se namreč zelo veselim, ker mi nekaj časa ne bo treba zgodaj vstajati in misliti na šolske obveznosti. Saj ne, da šole ne maram, ampak počitek 'možganov' se prav prileže. Moje počitnice se morda razlikujejo od počitnic mnogih mojih vrstnikov, tistih iz naše okolice, še bolj

pa od tistih, ki živijo v mestih. Zame med počitnicami ni lenarjenja in poležavanja. Ker sta oba starša v službi, morava jaz in starejši brat Dani popoldan poskrbeti za vsa dela na kmetiji, predvsem za vse okrog domačih živali. Živimo namreč na hribovski kmetiji, kjer je ročnega dela še toliko več. Kot deklico me potem čaka pospravljanje hiše in kuhanje kosila za vseh pet članov naše družine. Če pri kuhanju ali peki potrebujem pomoč, pokličem po mobilni telefonu za nasvet mamo. Popoldan,

ko oče in mama prideta iz službe, jima pri delu pomagamo vsi trije otroci, tudi mlajši brat, ki je sedaj šele začel hoditi v prvi razred. Tako je pač na kmetiji, za delo je vedno premalo rok. Toda za svojo pridnost smo otroci nagrajeni. Jaz sem letos bila celo dvakrat na morju, kar se ne zgodi prav pogosto. Prvi teden sem bila z ministrantsko skupino v Piranu, drugi teden pa s starši v Strunjanu. Kljub mnogim obveznostim sem lahko šla še za nekaj dni na počitnice k prijateljici Tamari v Apače.

Seveda je tudi Tamara prišla k nam na počitnice in tako spoznala, kako se živi in kmetuje na naši hribovski zemlji. Ko sem bila mlajša, se mi je zdelo, da počitnic nikoli ne bo konec, tako so se mi vlekle. Letošnje so minile tako zelo hitro, morda zato, ker so bile polne dogodivščin? Sedaj, ko pišem ta sestavek, ponovno glodamo šolske klopi. Vesela sem, da sem zopet skupaj s sošolci in prijatelji, toda že sedaj počasi razmišljam, kako lepe bodo naslednje počitnice ...

Odmeven uspeh učencev OŠ Podlehnik v okviru evropskega projekta CONNECT

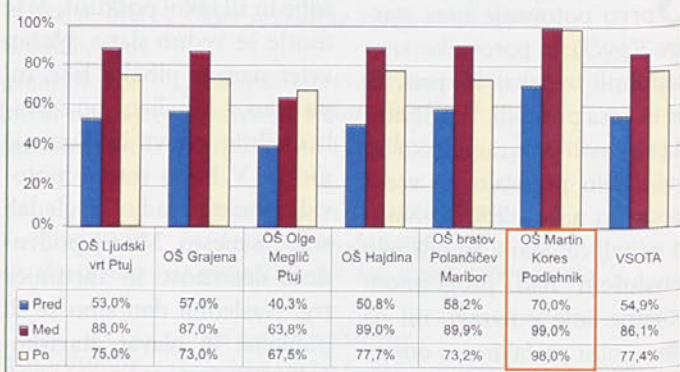
Sebastian Toplak, vodja projekta na območju Slovenije

Da bi čim učinkoviteje vplivali na zmanjšanje avtomobilskega prometa v neposredni bližini šole, so se na podlehniški osnovni šoli vključili v evropski projekt CONNECT, ki ga kot ena od sedmih izbranih modelnih šol v Sloveniji izvajajo v sodelovanju s Fakulteto za gradbeništvo Univerze v Mariboru. V okviru projekta, ki bo trajal 3 leta, so v mesecu juniju izvedli igro Prometna kača, katere cilj je vzpodbujanje otrok in njihovih staršev, da za pot do šole in domov uporabljajo varen in okolju prijazen način prevoza.

Med igro Prometna kača si vsak učenec od 1. do 5. razreda, ki pride v šolo peš, s kolesom, ali avtobusom, ali pa ga starši s svojim avtomobilom odložijo vsaj 100 m od šole, pridobi točko ustrezne barve za način potovanja. Pod vodstvom učiteljic učenci vsak dan lepijo ustrezne oznake na razredno nalepko, ki jo nato dnevno prilepijo na veliki šolski transparent igre Prometna kača (Traffic Snake game). Cilj igre je jasen: na šolskem transparentu s prometno kačo je treba zbrati čim več oddelčnih nalepk in tako preko igre vplivati na zmanjšanje prometnih obremenitev vsaj v bližini šole.

Pod vodstvom mentoric Ro-

Delež okolju prijaznih potovanj pred, med in po igri Prometna kača 2008

Doseženi rezultati v posameznih osnovnih šolah v šolskem letu 2007/08

mane Merc, Jožice Ber, Danice Kurež, Milice Jeza in Zdenke Golub so učenci podlehniške osnovne šole dosegli najboljši rezultat v okviru 7 modelnih šol v Sloveniji (glej tabelo) in se zavihteli v sam vrh tudi na evropski ravni, kjer sodeluje preko 100 šol iz 9 evropskih držav (Avstrija, Belgija, Grčija, Bolgarija, Madžarska, Velika Britanija, Nizozemska, Italija). Kar je glede na siceršnje potovalne navade v Sloveniji, izjemen dosežek.

Iskrene čestitke mentoricam, ki so opravile izjemno kvalitetno delo, saj so poleg projektnih aktivnosti tudi same

potovale okolju prijazno in s tem učence še dodatno motivirale k sodelovanju.

Čestitke prav tako učencem in njihovim staršem, ki so prisluhnili projektu in sodelovali pri igri Prometna kača.

Posebna zahvala ravnatelju OŠ Podlehnik mag. Dejanu Kopoldu, ki je podprl vključitev šole v evropski projekt ter aktivno sodeloval in vodil aktivnosti povezane s projektom.

Zahvala tudi Občini Podlehnik in županu g. Marku Maučiču, ki je od vsega začetka podpiral vključitev podlehniške osnovne šole v projekt.

Izvajanje igre Prometna kača – 1 razred OŠ Podlehnik (Foto: D.Kopold)

Petrovič Janez in Terezija iz Jablovca 37 kmetujeta še po 'starinsko'

Na obisku je bil mag. Ivo BAN
Foto: I. Ban

Zakonca Petrovič živita na kmetiji, ki obsega 1,76 ha hribovske zemlje. Domačija s staro hišo in kletjo, novejšo hišo in hlevom, drvarnico, parmo oz. skednjem je sprasto stisnjena ob lokalno cesto Jablovec-Zakl. Zemljo, celotno posestvo, je Janez kupil že leta 1966. Imel je prihranke, saj si je vedno znal odtrgati tudi od ust, ko je to bilo potrebno.

Pretežni del obdelovalne zemlje odpade na pašnike. Imata dve manjši njivi, od katerih prva meri 15 a in na njej pridelujeta koruzo, druga, v velikosti 10 a, je namenjena pridelavi ostalih poljščin in zelenjave (krompir, repa, fižol, solata ...).

V hlevu, ki se, kakor najbrž malo kje, nahaja v kletni etaži, nad katero so stanovanjski prostori, redita pet glav živine, od tega tri krave in dve telički. V svinjskem hlevu imata trenutno samo eno večje živinče. Skopa dvoriščna površina med starimi in novejšimi poslopji komaj premore toliko poravnane prostora, da je tja mogoče postaviti manjši voz sena ali česa drugega (poljščin, drv ...), sicer pa je to površina za dosuševanje krme, ki jo s kravjo vprego zvozita s haloških reber in globač, nato pa spravita v senik, parmo ali kopico. Njuno dvorišče je hkrati domači raj za številno perjad v prosti odprti reji.

Gospodar Janez je bil rojen leta 1947 v Jablovcu kot viničarski sin, žena Terezija pa leta 1952, na manjši hribovski kmetiji v Ložinah. Poročila sta se leta 1974, on star 27, ona pa 22 let. V zakonu sta imela tri otroke, dva sina, od katerih je mlajši, rojen 1986., lani aprila žal umrl star šele 21 let. Prvi sin Marjan je bil rojen 1975. in je sedaj star 33 let, hčerka Majda, ki je bila rojena 1974., se je poročila na večjo kmetijo v Žetale in medtem postala mati dveh sinov.

Petrovičeva sta nekoč obdelovala tudi večji vinograd. Danes imata samo še okrog 500 trsov, ostalo sta opustila, ker on zaradi bolezni že dolga leta ne pije popolnoma nič, prav tako žena. Pravi pa, da imata posebno veselje z delom v vinogradu.

Janez je že nekaj let invalidski upokojenec. Po osnovni šoli, ki je takrat obsegala samo 6 razredov, je kot 13-letni fantiček začel delati na Ptuj v Pletarni. Ker je sicer manjše rasti, ga takrat kot mladoletnega sploh nikjer niso hoteli vzeti v službo, bolj zaradi višine seveda, mladi so bili itak vsi.

Tu, kjer sedaj živita, je v bistvu njegova posest. Lastnik je on sam, na ženo še ni dal nič prepisati. Takšna je pač (bila) v teh krajih navada. Bo pa to storil, o tem je že resno razmišljal! Kot viničarskemu otroku, ki sicer ni stradal dela, pa tudi kruha ne, ker si ga je s svojimi rokami znal vedno pošteno zaslužiti, je bila ena največjih želja, da pride do lastne zemlje, do svoje kmetije, kar mu je uspelo že kot mladeniču. »Tu sem kupo!« doda k pogovoru s prav posebnim žarom na obrazu.

Rojen je bil, kot pojasni, na tuji zemlji, v tuji hiši, na Rožmanovem gruntu malo višje v zaselku Jablovec, tam kjer imajo Rožmanovi iz Šturmovca danes vikend. Tam je nekoč stala 'vincerlija' (viničarija). Zato mu po domače tudi pravijo 'Rožmanov Hanza'. In to upravičeno. – Rožmanovo zemljo sem, koliko je 'got je', tako tukaj 'v bre-

gah' pa tudi tisto tam v dolini ('v Šturmovcah'), že kot otrok pregazil do zadnjega milimetra pa tudi trdo delal na njej. Star šele štiri leta sem šel k Rožmanovim v Šturmovce za pastirja in tam ostal vse do šole, ko sem bil star sedem let. Nič mi ni bilo prizaneseno, prav nič. Pa nimam kaj reči, do nas kot viničarjev so bili Rožmanovi korektni, delati smo pač morali in to od zore do mraka, prav vsi, od takrat, ko smo komaj shodili. To je bila takšna vzgoja in ni nam bilo hudo tega sprejeti. Tudi starši so bili pridni za delo, pa 'dedec' in babica, ampak vsi so bili do otrok 'šarf', toda poštini. Tudi ko nam je bilo treba odrezati kos kruha, vsakemu enako! Ker me v službo niso hoteli nikjer vzeti, sem si dejal: »Pa grem v rudarsko šolo!«. Leta 1960 sem bil sprejet v šolo v Velenju in se tam šolal tri leta. –

Janez pove, da se je rad učil, bil je dober učenec, posebej še v rudarski šoli. Rudarstvo mu je nekako zlezlo pod kožo. Tudi če bi se še enkrat rodil, bi želel postati rudar. – »Rad sem imel kemijo, 'ma da' je zapletena. Strašno me je zanimalo pa še sedaj me, kako nastajajo različni materiali ...«

S 17 leti sem začel delati. Denarja nisem imel niti toliko, da bi si privoščil žlico juhe. Z nekim prijateljem iz Kočic, ki je bil prav tako na šolanju v Velenju, sva si ves mesec delila bloke za hrano (vsakemu polovico), za kosilo in večerjo, dokler nisem dobil prve plače. Od doma ni nihče poi-zvedoval za menoj, kako sem, kako mi gre ... – *Ob tej izpovedi se Janezu zaiskrijo oči, oči mu nenadoma nabreknejo, lice mu zalije sramežljiva, a zgovorna rdečica ... spomini na tista leta.* Misel mu odplava stran ... najbrž v mislih preleti čas, ki ga je preživljal s prijatelji v šolskih klopih pa pozneje z mladimi knapi ... ki so v mnogih primerih delili njegovo usodo.

Kot mlad 'knap' se je Janez leta 1965, star šele 18 let, pri 'förderungi' (rudarski/knapovski izraz za transport nakopanega mate-

riala) hudo poškodoval. Zaradi tega je bil tri mesece na intenzivnem zdravljenju. Pretežno so delali pri temperaturi 34 stopinj Celzija. Zaradi težkih pogojev dela v rudniku Velenje mu je stric Poldek (doma je bil v Jablovcu) uredil službo v rudniku svinca v Mežici. Kot kaže, je pri zamenjavi službe šel iz dežja pod kap, kar se je pozneje začelo močno odražati na njegovem zdravju.

Danes imata Petrovičeva v hiši javni vodovod. Imata pa tudi svoj lastni vodovod iz studenca 'v grabi', na kar je Janez prav tako ponosen. Iz istega, njihovega studenca imajo napeljana vodo tudi Ovčarjevi. Tu je bilo vode vedno dovolj, razen ob zares velikih sušah. Takrat pa so si pomagali s cisterno, z zbiranjem deževnice (ca. 20 m³). V hlev nimata napeljanih napajalnikov za živino, zato krave napajata z vedrom oz. krave pridejo same do vedra. *'Cisterne pa ne opustimo, voda je tu, v teh krajih, zlato!'* Dodatno, ko je cisterna polna, še lovijo deževnico v večje sode ob hiši. *'Mi v Halozah vemo, 'kak' je bilo vedno hudo za vsako kapljo vode.'*

Mleko imajo vedno domače, zato ne vedo, kaj je to 'alpsko mleko', prav tako druge izdelke (domače 'vrhje', kislo mleko, mehki sir, sirotko ...).

»V trgovino se gre, tako kot nekoč, samo po najnujnejše oz. po tisto, česar ni doma (sol, olje, moka, poper, sladkor ...). Kruh žena, če le more, še speče doma. Moja pokojnina ni tako visoka, da bi se z njo lahko 'špilali'. Najprej je treba plačati račune in potem, kar ostane, se lahko deli naprej, pa rezerva mora zmeraj biti, saj ne veš, kaj pride jutri!«

»Midva z ženo od nikogar ničesar ne dobiva, pa saj tudi nikogar za nič ne prosiva, mislim, za kakšno miloščino, ali pa za socialno, ali da bi hodila na rdeči križ ali Karitas, kot je to v naših krajih kar postala navada. Socialno podporo naj dobi 'revez' ne pa mladi lenuhi, ki 'nečjo

dielat! Od mehanizacije za delo na kmetiji imam samo kosilnico, motorno žago in nitno kosilnico ('flakserco').«

»Vsa ostala dela, tudi pretežni del košnje, opravljava ročno. Goveje živine na tej najini kmetiji nikoli nisimo (mogli) pasti. Nimamo takšnih površin. Povsod, kjer kosimo, je sam breg ali pa 'mala flika', okrog pa so vinogradi in tam ne moreš živine pasti, ker bi krave zašle v vinograd in komu drugemu povzročile škodo. Tega pa od mene ne boste doživeli. Jaz preveč spoštujem haloško zemljo, sosede, njihov trud. Da bi moja živina delala škodo po tuji zemlji ...! Žena pa tudi še redno nosi travo ali celo seno. V košu ali kar na vilah.«

»Göße pa nimama grobo, enih 30 a, pa še to je že vse bolj prazno. Drv pa imava 'gvišno' za nekaj let vnaprej, že nasekana in lepo zložena. Nekaj pod kapom, ostalo v kopi tukaj pred hišo. Zadnjih pet let imava tudi centralno kurjavo, kar je veliko bolje kot prej.«

Njuni stanovanjski prostori obsegajo dve sobi, kuhinjo in nekaj pomožnih prostorov (kopalnico, shrambo, majhno vežo).

Zakonca Petrovič živita pretežno samooskrbno. Iz rdečega grozdja (gamay) sama pridelata sok, tudi po več kot sto litrov. »To je ob celodnevem delu najina pijača. Dovolj je imava za vse leto,« pravita.

Žena Terezija se je pred nekaj leti močno poškodovala pri spravljanju drv. Na nogo ji je namreč padlo manjše drevo, tako da ima sedaj v stegnu 16 vijakov. Toda volja do dela zato ni nič manjša ...

Janez nima izpita za avto, ker do tega ni nikoli imel veselja. Prav danes (28. avgusta) je bil s kolesom na Ptuj. Razen tega kolesa ima še enega 'starega rogovca'. Tudi ko gre v Podlehnik, se pelje s kolesom.

»Na Meniško, tam imamo zemljo, pa grem peš. Do tja je skoraj sam breg in grabe. Vsakič, ko se peljem s kolesom, se še naslednje štiri dni počutim mnogo

bolje. Čutim, da imam zrak v pljučih. Funkcionira mi namreč samo še četrt pljuč. To imam od dela v rudniku in v cinkarni – skupaj več kot 29 let. Ko sem bil mlad, sem se od tod vozil v službo v Maribor 'leto in zimo' z mopedom. Delal sem v tovarni akumulatorjev Vesna ...«

Kako obdelujete orno zemljo?

»Pretežno vse ročno. Še pred kratkim smo orali vse s kravjo vprego. Sedaj prosim soseda, Večeričevega Martina, da zorje s traktorjem. Njivo pod hišo, veliko okrog 10 a, sva letos sama prekopala 'na roke!' Če koplješ, greš bolj globoko in zemlja se bolj zdrobi, zato ni treba potem 'nakapati'. Dobrih deset dni sva jo kopala po ves dan. Kot vidite, volje za težaško delo nama ne zmanjka! Tudi ves hlevski gnoj spraviva na njivo s kravjo vprego. Vso obdelovalno zemljo gnojiva izključno s hlevskim gnojem. 'Prah' je hudičevo drag. Gospe Bernardi sem že večkrat dejal, da pri nas v celoti kmetujemo na naraven, 'bio' način, saj jaz za mineralna gnojila niti nimam denarja. Kar se naše goveje živine tiče, znam postoriti tudi vse pri porodu, če le imam pomoč sosedov, ko je treba. Krave hranimo samo v hlevu, nič jih ne pasemo.

Ali obhajate kakšne praznike in to na poseben način?

»Do zdaj smo hudo malo kaj obhajali. Dokler sem bil v službi, nisem vedel 'ne za svetek ne za petek'. Vedno sem dosti delal, kar mi sicer ni bilo hudo. Mogoče zato nisem tak okrogel kot so nekateri. Tisti, ki 'fejst' dela, še ni bil nikdar med močnimi. Pa saj nisem nikomur nevoščljiv. Jaz sem pač mnenja, da če si ne bom zaslužil zase s svojimi rokami, rajši niti ne živim.«

Kako vidite vašo kmetijo v prihodnje?

»Nekega napredka naše kmetije žal ne vidim. Tukaj ni nobene perspektive več. To se odraža tudi na tem, da je kmetija obtičala v nekem minulem času. Od tod tudi 'starinski način' življenja in dela na najini zemlji. Za

naju je tako v redu, komur pa to ne paše, naj ... Naslednikov, ki bi jih to zanimalo, nimava. Leta pa gredo čedalje bolj gor. Na pomoč drugih se ne moreš zanašati, sam si moraš pomagati.«

Terezija, kaj vi radi počnete?

»Rada fejst delam. Pa gospodinjim, ko imam čas, in spečem tudi kako 'gubanco' ali pa 'štrudl', drugo pa ne.«

Kaj pa dopust, oddih?

»Na nekem pravem dopustu nisva bila nikoli v življenju. Enkrat sem bil samo na Velem Lošinjju zaradi zdravljenja. Tega je sedaj že dobrih 30 let. Terezija pa je morje prvič videla nekje pred petimi leti, ko je bila z družtvom upokoencev na izletu v Izoli.«

»Ko sem bil še mlajši, sem rad s kom kaj zapel. 'Ki mi ga kdo blefira, tisto rad ne čujem', rad pa sem v družbi, kjer se lepo zapoje. Samo povem vam, s temi umetnimi zobmi ne moreš 'tak zapeti, kak negda'. Pri pravih zobeh veš, kam je treba jezik pritisniti.«

»Ko sem delal v rudniku, sem sodeloval v 'knapovski godbi'. Igral sem klarinet, sedaj pa ne vem, ali bi to še šlo. Imel sem malo družbico. S temi smo potem za novo leto, za tri kralje, za svečnico šli okrog pet. Tak' smo si služili d'nar.«

»Kot otrok sem zelo rad šel kaj delat k 'Mašekovemu Jožeku', on je vedno bil pri denarju, tam sem si lahko kaj zaslužil za obleko in obutev.«

Ste verni, hodite pogosto k maši?

»Ne hodim dosti k maši pa tudi redno ne. Tudi v nedeljo je potrebno opraviti živino. Če že grem, potem je to za večje praznike k sv. Duhu. Tako smo na-

vajeni že od nekdaj.«

Kaj vas posebej teži?

»Najbolj ne morem gledati mladine, kako nič ne dela ... da je mladina brezposelna. Mladini bi bilo potrebno dati delo, tako kot nekoč nam. Če slišim za koga, ki je len ali celo srečam lenuha, imam pokvarjen ves dan. Nimam tudi rad zahrbtnih besede. Kar imam komu povedati, mu povem naravnost v obraz in v oči ga gledam. Vidim pa, da tega ljudje nimajo preveč radi. To je zares čudno!«

Rožmanov Hanza, kako bi ocenili svoje dosedanje življenje?

»Mnogo takega je bilo doslej v življenju, s čimer sem zadovoljen. Morda bi kot glavno izpostavil to, da sem 'prišel na svoje', da imamo v hiši vodo, centralno ogrevanje. Hiše, kjer živiva, ne nameravam več posebej urejati, saj ne vidim v tem nobenega smisla. So pa stvari, ki me žalostijo in mi ne pustijo spati, ampak tako pač je.«

»Prostega časa ne poznam, zato tudi kaj posebej ne berem. No, pravzaprav pa niti nimam pravih očal, saj bi potreboval dvojna očala – toliko denarja pa zares ne premorem. Več kot eno pokojnino bi mi radi vzeli za ena sama očala. Kdo pa naj potem plača vse ostale račune? Dolga si pa ne bom delal zaradi očal, rajši te nič ne berem. Ob večerih včasih malo pogledam televizijo in to je tudi vse. Najin vsakdan se začne in konča z delom. Od zore do mraka ista pesem in tako že desetletja. Če zjutraj petelin prej zakikirika, kot jaz vstanem, vem, da se je zame dan slabo začel. Tudi sonce, čeprav poleti hitro pogleda na naš breg, me ne more več najti v hiši ...«

Kulturno društvo Podlehnik pripravilo proslavo ob 500-letnici Trubarjevega rojstva

Danica Kurež

Primož Trubar je nedvomno ena najpomembnejših osebnosti v naši zgodovini, zato je v Trubarjevem letu treba pokazati zavezanost Trubarjevemu, tj. našemu jeziku in skrbeti za njegovo neokrnjeno ter pravilno rabo. Trubar je bil prvi, ki je razmišljal o vlogi knjige

in tiska za kulturni razvoj naroda, ki mu je pripadal in tega se moramo zavedati. KD Podlehnik je v sodelovanju z Občino Podlehnik pripravilo slovesnost v počastitev 500-letnice Trubarjevega rojstva. Prireditev je bila v soboto, 7. 6. 2008, v stari haloški zidnici na Lahovem. S proslavo pa so obeležili tudi bližajoči dan državnosti.

V kulturnem programu so sodelovali:

- člani dramske sekcije KD Podlehnik;
- pevski sekstet KD;
- dekliška vokalna skupina Kantilena KD Podlehnik;
- PO KD Podlehnik in flavtistke PO;
- besedilo iz Dalmatinove Biblije je prebral Ivo Ban, podžupan Občine Podlehnik;
- učenci OŠ Podlehnik;
- znani harmonikar Borut Zagoranski.

Slavnostni govornik je bil Marko Maučič, ki je spregovoril o namenu prireditve in pomenu Primoža Trubarja, »očeta slovenske književnosti«. Proslave se je udeležilo veliko uglednih gostov od blizu in daleč, med njimi tudi lastniki stare zidnice, družini

na Pötz iz Nemčije. Vsi so bili navdušeni nad izbranim programom in prostorom, kjer se je prireditev odvijala.

V prostorih stare preše so prireditelji pripravili lepo tematsko razstavo Trubarjevih del, portretov in fotografij. Slavnostna prireditev pa se je v kleti odvijala ob svečah in baklah, saj v zidnici ni elektrike. Vzdušje je bilo zares enkratno. K temu so z umetniško izvedenim programom pripomogli vsi nastopajoči. Vse – scena, program, razsvetljava in razstava – je bilo deležno velike pohvale, za pogostitev pa so poskrbeli domači vinogradniki, ki so nam v pokušnjo ponudili izvrstna haloška vina. Res lahko rečemo, da smo tokrat Podlehničani združili moči in pokazali, kaj znamo in zmoremo narediti.

Utrinek z razstave v veži na Lahovem. V ospredju Dalmatinova Biblija (temeljno delo slovenske književnosti), iz knjižne zbirke družine Ban (Foto: I. Ban)

Koncert citrarke Petre Grabrovec, junij, krajevna dvorana

Z. Golub

Vsaka skladba, drobna, le minuto dolga pesem ali enourna simfonija, je živ organizem. Rodi se iz tišine in raste skozi čas. Naj bo zapletena ali enostavna, ljudje glasbo ustvarjajo, izvajajo in jo poslušajo. V nedeljo 8. junija je imela Petra Grabrovec koncert, s katerim je zaključila pouk citer v glasbeni šoli prof. Cite Galič.

Poslušalci so se zbrali na slovesnosti, kakršne niso pogoste, na dogodku, ki potrjuje, da tudi daleč od centra, v razmerah, ki niso vedno naklonjene tistim, ki želijo nekaj več, tistim, ki razvijajo svoj dar, tistim, ki želijo, da tudi drugi spoznajo naš domači kraj.

Petra Grabrovec je zaigrala tri narodnozabavne, tri narodne in tri skladbice iz filmske glasbe. S citrami je spremljala tudi priznanega solista Marka

Feguša.

Na koncertu so se ji pridružili tudi prijatelji. Veronika Podgrajšek je zaigrala na harmoniko, Kristina Podgrajšek pa na citre, ki jih igra že sedmo leto in je lani imela svoj absolventski koncert.

Prisluhnili so dekliški vokalni skupini Kantilena iz Podlehnik pod umetniškim vodstvom Jakoba Feguša.

Nato je zaigrala prof. Cita Galič in na koncu vse citrarke skupaj.

Veliko odrekovanja, zagnanosti in volje je potrebno, da se žanjejo takšni uspehi, kot jih dosegata Petra. Pa ne samo Petri, temveč gre zahvala tudi staršema Ančki in Alojzu, ki ji stojita ob strani in sta ji v oporo.

Petra Grabrovec se je leta 2003 pričela učiti igranja na citre pri prof. Citi Galič v Oplotnici. Leta 2004 je imela svoj prvi javni nastop za upokojence v Podlehniku. V

domači občini ni prireditve, kjer se ne bi predstavila in raznežila src poslušalcev. Veliko nastopa tudi v domači župniji. Bila je že na gostovanju na Madžarskem in Hrvaškem s folklorno skupino Bolnišnice Ptuj. Nastopa tudi na abrahamih, rojstnih dneh, porokah, krstih, v gostiščih, cerkvah in šolah.

Večkrat se je že predstavila na Radiu Ptuj in letos že dvakrat na TV Maribor, v oddaji V dobri družbi.

Citre so skoraj pozabljen instrument. Brenkalo s strunami, ki zapoje, če godec – citrar nanje brenka s prsti ali z naprstnikom. So solistično glasbilo in velikokrat spremljajo petje. Citre, ki jih omenjajo že v 17. stoletju so danes največkrat zanimiv predmet na podstrešjih

starih kmečkih in meščanskih hiš. Tu in tam se še najde kdo, da si z njimi krajša čas, gode sebi in drugim v veselje. Marsikdo jih je podedoval, pa nanje ne zna igrati.

Kljub temu sedaj zopet postajajo pri nas priljubljeno ljudsko glasbilo.

Petri sicer želimo veliko uspeha na njeni glasbeni in novi življenjski poti, saj je letos zaključila osnovno šolo.

Foto: arhiv Z. Golub

Ob izidu knjižnega dela »Domače jedi in šege v Občini Podlehnik«

mag. Ivo Ban

... Žela je tako, da je trikrat, štirikrat zamahnila s srpom, s prosto roko pa pridržala požeto klasje. Nato je odložila srp, iz požetega potegnila šop klasja, ga nekajkrat zasukala in iz nje naredila povreslo in ga položila na tla ...

... Žajice so bile dobro postržene. Tiste, ki so žele na Poli, so ob prihodu za froštikl običajno dobile zabeljen fižol in dušeno zelje in vino ali tuklo - jabolčnik.

Tako so avtorji knjige »Domače jedi in šege v Občini Podlehnik« zapisali na strani 49.

Marija Jurkovič, Marija Jus, Nada Mlakar, Anica Murko in Nevenka Pernat.

Izrazita posebnost pričujočega dela so preverjeni recepti z opisom vseh potrebnih sestavin in obrazložitvijo, ki vas bo zagotovo pripeljala do konkretne izvedbe prav vsakega recepta.

Knjiga se lahko pohvali z izredno tenkočutnostjo tudi z oblikovalskega aspekta, saj njen ovitek že ob prvem dotiku oz. pogledu nezadržno vabi k razkošju vsebine. Knjigo krasi še nekaj, česar nikakor ne gre prezreti, to so vrhunske fotografije sodelavca Pokrajinske-

Bernarda Trafela in Monika Simonič Roškar (Foto: arhiv DPŽ)

razložitvami v standardnem slovenskem jeziku.

Članice Društva podeželskih žena Občine Podlehnik so imele doslej že dve javni predstavitvi tega dela. Prva je potekala v okviru Dobrot slovenskih kmetij, 23. 05. 2008, v Viteški dvorani ptujskega gradu. Poleg številnih visokih gostov iz drugih okolij naše države je tam članicam Društva podeželskih žena občine Podlehnik in vsem soavtorjem knjige najskrenejše čestitke izrekel podžupan Občine Podlehnik, mag. Ivo Ban.

Druga oziroma glavna predstavitev dela pa je bila v petek, 13. 06. 2008, v Krajevni dvorani Podlehnik. Na obeh predstavitev knjige, ki sta bili zelo dobro obiskani, so članice društva pripravile obsežno in odlično pripravljeno predstavitev ter degustacijo številnih

jedi po zapisanih receptih.

Predstavitve v domačem kraju so se med drugimi, ki so dvorano napolnili prav do zadnjega kotička, udeležili tudi župan Občine Podlehnik, inž. gozd. Marko Maučič, svetniki Občine Podlehnik, predstavniki domačih društev in številni sponzorji, ki so nesebično pripomogli k izdaji dela. Prve reakcije med občani so pokazale, da sam izid knjige, še manj pa konkretna degustacija dobrot, pripravljenih po zapisanih receptih, niso nikogar pustile ravnodušnega.

... Po tem obredu sta gospodinja in gospodar berače povabila na obilno večerjo, ... , na kateri ni smela manjkati pljučna kislina in orehova potica. Berači so se veselili pozno v noč, prepevali, včasih tudi plesali ... (str. 63)

Premierna inavguracija knjige v viteški dvorani ptujskega gradu (Foto: arhiv Pokrajinskega muzeja Ptuj - B. Farič)

Društvo podeželskih žena občine Podlehnik je maja letos izdalo in založilo nadvse bogato, zanimivo in predvsem prepotrebno zgoraj citirano knjižno delo.

Soavtorji izdaje so inž. kmet. Bernarda Trafela (Podlehnik), kustos Andrej Brence (Pokrajinski muzej Ptuj), ki je hkrati urednik knjige in kustosinja Monika Simonič Roškar (Pokrajinski muzej Ptuj).

Pri zbiranju gradiva in preizkušanju najbolj tipičnih jedi, ki so jih same pripravljale, so razen Bernarde Trafela sodelovale tudi druge članice UO društva: Ivanka Brodnjak, Kristina Habjanič, Marija Junger,

ga muzeja Ptuj, Borisa Fariča, pri čemer je izbor motivov in postavitev vključenih elementov mojstrsko delo soavtorice Monike Simonič Roškar (Pokrajinski muzej Ptuj).

Da ne bodo odšli v pozabo tipični domači izrazi, ki so se, ali se še uporabljajo v naših krajih za določena opravila, šege in jedi, so številni izrazi ter pojmi zapisani tako v standardnem (knjižnem) jeziku kakor tudi v dialektu krajev Občine Podlehnik (npr. praženec, pečen v pečici - šmorn, pečen v protroli). Če se bralec ne bi znašel med domačimi izrazi, je ob koncu knjige zapišani tudi slovarček ca. 150 domačih izrazov z ob-

Članice DPŽ Podlehnik ob predstavitvi dobrot na ptujskem gradu (Foto: arhiv Pokrajinskega muzeja Ptuj - B. Farič)

Srečanje turističnih vasi Slovenije in zamejstva v Narinu 2008

Z. Golub
Foto: Z. Golub

Člani TD Podlehnik so se v nedeljo, 20. 7. 2008, udeležili srečanja Turističnih vasi Slovenije in zamejstva v Narinu.

Prireditve je bila že desetič zapored. Na prireditvi se vas Narin vsako leto predstavi v celoti z ostalimi društvi iz cele Slovenije in zamejstva. Izmenjajo si tudi bogate izkušnje. Vsako društvo predstavi ponudbo in turistične destinacije svojega kraja. S to prireditvijo želijo pripomoči k razvoju slovenskega podeželja in podeželskega turizma ter obenem vzpodbuditi nadaljnje delo. Poseben poudarek je na razvoju proizvodov in storitev na področju kmetijstva in turizma, poleg tega pa tudi na področju okoljske vzgoje in trajnostnega razvoja podeželja, kot tudi razvoja človeških virov. Vas Narin je v občini Pivka, ki tovrstne razvojne programe podpira, saj je podeželski turizem nad vse pomemben segment trajnostnega razvoja podeželja.

Pivka nima večje industrije. Zelo pomembna je železnica, saj daje veliko delovnih mest, drugače pa se preživljajo pretežno s kmetijstvom. Osnovni panogi sta poljedelstvo in živinoreja (ovčereja) ter čebelarstvo. Za Pivko so značilna tudi presihajoča jezera (Petelinjsko in Palško). Popotnikom se razodevata spokojno vzdušje podeželja in zastrta lepota pokrajine. Spoznavate pa jo lahko peš ali na konjih. Vrata turističnih kmetij so popotnikom vedno odprta.

Člani TD so domačo Občino Podlehnik predstavili z bogatim kulturnim programom. Zapele so ljudske pevke TD, ki jih vodi Marija Vaupotič, z igrali ljudski godci Haloški veseljaki pod vodstvom Franca Butolna, plesalci so zaplesali, skupina za ohranjanje šeg in navad pa je prikazala luščenje koruze. Med velikim številom stojnic so predstavili domači kraj, haloško vino in kulinarčne dobrote. Dokazali so da, so imeli obiskovalcem kaj ponuditi, saj so le-ti pri njih z veseljem postali. Predsednik TD Milan Vidovič pa je med številnimi govorcami predstavil delovanje TD in lepote Občine

Podlehnik. Organizator prireditve v Narinu je bilo Društvo podeželskih žena Narin, s predsednico Dragico Kaluža. Med govorcami so bili tudi župan in predstavniki za kmetijstvo ter predsedniki oziroma predstavniki vseh sodelujočih iz cele Slovenije in zamejstva.

Člani TD so si ogledali še Postojno, spoznali Postojnsko jamo, največjo v Sloveniji, ter si ogledali Predjamski grad, ki že več kot 700 let kraljuje v 123 m visoki skalni steni in je skriven, mogočen dom drznega ter svojeglavega, upornega viteza Erazma Predjamskega.

Ob ogledu so slišali romantično zgodbo o razbojniškem gosposdu. Obiskovalec ob ogledu spozna obnovljene prostore, kapelo, ječo, moške prostore, ženske prostore in opremo, orožje oljne slike, ... Iz grajske stavbe vodi most do zavetja v duplini, ki je v skalni steni ter ponuja lep razgled na okolico. Tukaj je še vodnjak in vhod v Erazmov rov.

V nedeljo so člani TD preživeli lep, prijeten dan ob spoznavanju lepote Krasa, delčka Slovenije, hkrati predstavili tudi delček našega dela Halož.

Izsek iz nagovora podžupana Občine Podlehnik, mag. Iva Bana

ob premierni predstavitvi knjige, ki je potekala v Viteški dvorani ptujskega gradu dne 23. maja 2008

„V posebno veselje in čast mi je, da sem lahko danes kot predstavnik Občine Podlehnik prisoten na tako veličastnem dogodku, kot je promocija nove duhovne stvaritve v obliki knjižne izdaje. Vodilne predstavnice društva podeželskih žena so vodstvo občine že zdavnaj seznanile s svojim načrtom. Mi smo njihovo namero z navdušenjem podprli. Kot občini, ki bo kmalu proslavila svojo 10-letnico obstoja, se nam zdi izrednega pomena, da čim več dragocene energije naših občanov usmerjamo v različne promocijske aktivnosti lastnega kraja, naših sposobnosti, znanja. Vse to namreč vodi k boljši prepoznavnosti, predvsem pa h krepitvi samozavesti, da lahko tudi na domačem dvorišču, daleč od velikih centrov ekonomske moči, nastajajo stvari, ki so bistven prispevek k naši skupni narodni kulturi.

Pričujoča knjiga, ki jo danes slovesno pošiljamo na pot, je rezultat trdega dela, odločne volje in trmatega vztrajanja vseh tistih, ki so jo pomagali soustvarjati in ji tako omogočili rojstvo. Posebej me veseli, da so se tvorniki tega zahtevnega projekta sploh lotili, to pomeni, da so v svoji življenjski sredini prepoznali potrebo po ohranitvi in širitvi tako pomembnega NARODNEGA BLAGA, kot je organizirani zapis kulinarčnih posebnosti naših krajev. Temu je potrebno pripisati večplasten in izreden pomen za sedanje in kasnejše rodove.

Spoštovani, dovolite mi, da vsem avtorjem, soavtorjem idr. izrečem ob izidu te knjige, v imenu vseh občanov Občine Podlehnik, kakor tudi v svojem imenu, zares iskrene čestitke. Vendar pa, ko boste pripravili kakšno od slastnih dobrot, nikar ne pozabite izbrati tudi ustrezne haloške kapljice. Naj vam bo s srečo!“

Deveti pohod po občini Podlehnik

Z. Golub

V soboto, 10. 5. 2008, je TD Podlehnik pripravilo 9. tradicionalni pohod po Občini Podlehnik.

Kdor hoče užiti Haloze, se mora povzpeti po bregovih na vrhove, kjer lahko hodiš ure in ure, kjer lahko hodiš v katerem koli letnem času in vedno boš videl nekaj novega. Zdaj ptico, drugič cvetlico ter srečal vedno gostoljubne domačine. Na lepo majsko jutro so se ljubitelji hoje in narave zbrali pred krajevno dvorano, kjer je bil krajši kulturni program. Zapele so ljudske pevke TD in zaigrali ljudski godci Haloški veseljaki. Vse navzoče je pozdravili predsednik TD Milan Vidovič, župan Marko Maučič in predsednica društva upokojencev Marija Pernek. Letošnji vodja poti je bil Zvonko Mlakar, ki je goz-

Se ne najdeš? Potem si zamudil ali pa te sploh ni bilo na pohod! (Foto: Z. Golub)

dnati del poti lepo uredil.

Pot jih je vodila od krajevne dvorane do ribnika v Dežnem, proti Zaklu, čez Strajno, v Kozmince. Zaključek pohoda je bil pred BAROM BABILON. Med potjo so bili krajši postanki z malico pri družini Zvonka Mlakarja, pri družini Zakelškovih, na domačiji Milana Vidoviča in pri Stevu Borovičaninu. Z dobro domačo kapljico, pe-

civom in osvežilnimi napitki so postregli družina Stojana Kojca, Marta in Filip Maučič, Marija in Jože Zakelšek, Tatjana Hrančič in Branko Pernat, Rajko Vidovič, Kajzer Dragica, Zajšek-Štrucl, dr. Fras, Pernekovi, Pernatovi in družina Rodošek-Svenšek. Pot jih je v popoldanskih urah pripeljala do cilja, bara Babilon. Tukaj je sledil zaključek. Ivan Golub in Martin Večerič sta spekla odojka in

ovco, ki jo je podaril Štefan Fošnarič. Zahvala velja Zinki in Stanetu Pernatu za vino, odojka in prostore, za pivo pa restavraciji Gastro. Sledila je zabava do večernih ur, ob zvokih dueta Ideja.

Zaupajmo vase, zaupajmo v prijatelja. Ni nas veliko, a nas je dovolj, da lahko sprejmemo prijatelja ali gosta ter mu ponudimo kruh in vino.

Občina Podlehnik in turistično društvo gostili ljubitelje starodobnikov

Z. Golub
Foto: Z. Golub

Društvo rojaka Janeza Puha je organiziralo že 8. mednarodno srečanje ljubiteljev starodavnih vozil cele Slovenije, Francije in Avstrije. 28. junija so se podali na promocijsko vožnjo, ki je bila dolga 60 km. Pot se je pričela v Juršincih in nadaljevala čez Dornavo v Moškanjce, do Dolan, čez Cirkulane, Zg. Leskovec in v Podlehnik, kjer so pisano družčino najrazličnejših vozil pričakali občani in člani TD. Najprej so jih postregli z osvežilno pijačo, nato je sledil kulturni program, v katerem so nastopili učenci OŠ Podlehnik, ljudske pevke, ljudski godci Haloški

veseljaki in skupina za ohranjanje šeg in navad TD ter pihalni orkester KD Podlehnik. Sledil je nagovor predsednika TD Milana Vidoviča in svetnika občine mag. Sebastiana Toplaka. Zbrane so nagovorili tudi predsednik društva rojaka Janeza Puha, Vlado Slodnjak, župan Občine Juršinci in podpredsednik društva Alojz Kavčič, ter podpredsednik društva Vlado Nedeljko. Izmenjali so spominska darila. Posebna darila pa so prejeli domačin Ivan Pernat, lastnik starega avtomobila, in Vlado Toš, ki že veliko let dela v Podlehniku in je lastnik najlepšega motorja. Ponosni lastniki so svoja starodobna vozila, v restavriranje katerih so vložili leta pro-

stega časa, s ponosom pokazali Podlehnčanom. Nato so se okrepčali z izdatno malico in domačo kapljico. Srečanja v Podlehniku so se udeležili tudi ljubitelji starodobnih vozil (koles, avtomobilov in motorjev) iz sosednjih občin. Po

krajšem druženju so se udeleženci srečanja napotili naprej proti Ptuj, čez Puhov most in proti muzeju rojaka Janeza Puha v Sakušak. Tam so srečanje zaključili s podelitvijo priznanj in spominkov vsem udeležencem.

Četrto srečanje ljudskih pevcev, godcev, plesalcev in narečnih skupin ter podelitev priznanj pridelovalcem vina

Z. Golub

Slovensko ljudsko izročilo Sje del kulturne dediščine in preteklosti, zato jo moramo ohraniti rodovom, ki šele prihajajo, za kar skrbijo člani turističnega društva. V krajevni dvorani je v organizaciji TD Podlehnik potekalo konec aprila letos 4. srečanje ljudskih pevcev, godcev, plesalcev in narečnih skupin ter podelitev priznanj pridelovalcem vina.

Navzoče so pozdravili predsednik Turističnega društva Milan Vidovič, župan in podžupan občine Marko Maučič

ter Ivo Ban, Ludvik Maučič in p. Janko Gašparič.

Na srečanju so se predstavile kar štiri skupine domačega turističnega društva: Plesno ritmična skupina, ljudske pevke, ljudski godci Haloški veseljaki in skupina za ohranjanje šeg in navad. V goste pa so prišli: ljudski pevci in plesalci FD Rožmarin iz Dolene, ljudski godci in pevci FD iz Lancove vasi, Fantje iz Jurovc KD Videm, Podgorski vaški pevci iz Podgorca, Ljudske pevke upokoženke KPD Hajdina, Pevke Urbančanke TD Destričnik, Ložniške ufarce TD Zgornja Ložnica in Ljudski pevci in godci

Da je med Haložane prišlo tudi Njeno Veličanstvo, to si lahko štejemo v čast. (Foto: Z. Golub)

– Stari prijatelji iz Kicarja KD Rogoznica.

Nato je vse navzoče pozdravila slovenska vinska kraljica Svetlana Širec in skupaj s predsednikom Milanom Vidovičem podelila 61 priznanj pridelo-

valcem vina.

Sledila je zakuska ob prijetnem druženju ljudskih skupin in vinogradnikov. Pesem in muzika sta še lepše zazveneli, saj so grla poplaknili z odličnimi haloškimi vini.

Sp. Kungota – Občina Kungota – postavitve klopotca

Z. Golub

V petek, na sv. Jakoba, 25. julija 2008, je potekala tradicionalna postavitve slovenjgoriškega klopotca v Sp. Kungoti in obeležitev 80. obletnice izida humorističnega časopisa Mariborski klopotec. Prireditev že več let pripravlja KUD Lipa Sp. Kungota s predsednico Marijo Kralj Trpin in podpredsednikom Dragom Korade. Pripravili so bogat kulturni program, v katerem so nastopili Svečinski pevci, harmonikarji, recitatorji, zaigrali so tudi na klopotec (ljudski instrument), uprizorili humoristično igro Ovtorjeva prisega in sprejeli potujoči klopotec.

Klopotec je izdelal Janko Vujica, ki je njegov 'boter' in ga vsako leto postavi s pomočjo domačih gasilcev. Vse navzoče so pozdravili domači podžupan Edvard Urbancl, poslanec DZ RS Marjan Pojbič iz Šentilja. Celoten program je spremljal tudi prof. dr. Janez Bogataj s Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Prireditev je domiselno povezoval Drago Korade. Blagoslov klopotca in vse navedeno pa je opravil domači župnik g. Ciril Kocbek.

Že drugo leto zapored so se postavitve klopotca udeležili tudi člani TD Podlehnik in postavili haloški klopotec ter se predstavili s programom: zgradba haloškega klopotca (predstavila ga je skupina za ohranjanje šeg in navad), ljudske pevke so zapele pesem o domačem kraju in klopotcu, zaigrali pa so še ljudski godci Haloški veseljaki. V imenu TD in občine Podlehnik je vse navzoče pozdravil predsednik TD Milan Vidovič.

Člani KUD Sp. Kungota pa so pripravili še razstavo Klopotec in mi 2008 v stari preši in župnijskih prostorih. Obiskovalci so si lahko ogledali slike o klopotcu, ročno orodje za izdelavo klopotca, lesoreze vinogradniških motivov in humoristični časopis Mariborski klopotec letnik 1926, 1927 in 1928.

Drago Korade, avtor izjemne monografije o klopotcih, ni le ljubiteljski zbiralec pričevanj o določenem fenomenu kulturne dediščine in njenih sodobnih izpeljav, ampak je tudi ljubiteljski raziskovalec. Prav njegovo delo o klopotcu kot »lesenemu stroju«, ki je v določenem obdobju zgodovinskega razvoja nadomestil človeka pri odganjanju ptičev iz dozorevajočih

vinogradov, prikazuje čas, ko so se tudi na področju vinogradništva in inarstva, podobno kot v drugih gospodarskih dejavnostih, izvajale velike spremembe. Spremembe zato, da bi se še bolje in več ustvarilo, da bi bili dobički oz. zaslužki še višji. Klopotec je bil torej »izum«, ki je sicer mehanično temeljil na nekaterih starejših vzorih v nemškem svetu, vendar je v severovzhodni Sloveniji dobil popolnoma izvirno, lokalno podobo. Ti podobi sta bili in sta še danes pravzaprav dve: razlikujemo med prleškim in haloškim klopotcem.

Klopotec je torej pognal korenine inovativnosti v Sloveniji in se razvil v učinkovito napravo za odganjanje ptic in naznanilo za

bližajočo se trgatve. Klopotec je v svoji izvirnosti predvsem odganjal in hkrati tudi privabljal. Odganjal je ptice, privabljal pa vse častilce vinske trte, grozdja in vina k vsakoletni novi trgatvi. Knjigo bo kmalu izdal in bo vredna ogleda ter prebiranja, saj je vanjo vložil veliko let trdega dela, raziskovanja, sodelovanja s haloškimi in slovenjgoriškimi šolami, sodelovanja s podlehniškim turističnim društvom, posamezniki in predvsem z domačim KUD Sp. Kungota. Srečanje se je nato nadaljevalo z družabnim srečanjem v stari preši, nekateri pa so pot nadaljevali s potujočim klopotcem. Zaključili so z geslom: Ohranimo, kar je naše! Dobrodošli, ljubitelji klopotca.

Čuj, Joža, bul močno potegni, či pa toti klopotec tak fe'st rüži, ka te skoro nič ne čüjen...! (Foto: Z. Golub)

V začetku avgusta je potekalo

9. ocenjevanje domov in poslovnih objektov v Občini Podlehnik

Z. Golub

Foto: Z. Golub

Turistično društvo se trudi vzpodbujati občane, da čim lepše urejajo domove in okolico, da bi bila prijetna očem domačinov in turistov.

Na predloge občanov in upravnega odbora TD Podlehnik si je komisija ogledala domove, kmetije in poslovne objekte. Vsi objekti so bili zelo lepo urejeni, zasajeni s cvetjem, sadnim drevjem, vrtovi so vzorno zasajeni z zelenjavo in ob hišah so vinogradi ter brajde.

Slovenci imamo žilico za oblikovanje vrtov oziroma za urejanje okolice hiš.

Domačini so dokazali, da znajo vsako hišo urediti v prijeten in prijazen dom za bivanje, velikokrat z zanimivimi, izvirnimi idejami in primerno zasnovo okolice, da se doma dobro počutijo.

K temu vsekakor sodi tudi okolica hiše, saj se takrat, ko vreme to dopušča, radi in veliko zadržujejo zunaj. Po naporsem delu se jim prileže posedanje pod krošnjami dreves ali ob bazenih, sprehodi čez trato in občudovanje nežnih popkov, ki se razvijajo v krasne cvetove.

Vrt kot tak že dolgo nima več samo tiste osnovne funkcije, kot jo je imel nekoč. Ni le košček zemlje, na kateri gojijo zelenjavo za domače potrebe. Vedno bolj se spreminja v prostor za počitek ali razvedrilo, velikokrat zelenjavo na gredah zamenjajo zelišča, dišavnice, jagode, maline, grmovnice in razne cvetlice.

Prav vsi obiskani imajo tudi vinograd, kot se za Haložane spodobi. Ti so negovani z ljubeznijo, njihovi lastniki pa hkrati skrbijo za ohranjanje naravne dediščine.

Vsi, ki se trudijo v urejanju, v tem predvsem uživajo, poznati pa morajo rastline in spoštovati zemljo. Veliko dela imajo potem z gnojenjem, zalivanjem in vzdrževanjem objektov.

Urejeno bivalno okolje, pa naj bo zasebno ali javno, je postalo kulturna in civilizacijska nuja.

V idilični podeželski Občini Podlehnik so tudi letos krajanji dokazali, da jim ni vseeno, v kakšnem okolju živijo. Zaselki kar tekmujejo med seboj po urejenosti domov in okolice. Komisija v sestavi Mire Maučič, Silve Šeruga, Pavlice Krajnc in Zdenke Golub je imela zelo težko in zahtevno odločitev pri letošnjem izboru.

Dobitniki priznanj za najlepše urejene domove so: Anica in Štefan iz Strajne 45, Marija in Janez iz Podlehnik 106 ter Ana in Maksimiljan Rotar iz Stanošine 5.

Anica in Štefan iz Strajne 45

Marija in Janez iz Podlehnik 106

Ana in Maksimiljan Rotar iz Stanošine 5

Priznanje za ohranjanje arhitekturne dediščine je prejela Antonija Vidovič iz Rodnega Vrha 35, ki skrbi z vso predanostjo za svoj dom. Goji le cvetje, ki ga sama vzgoji, ali pa je sadike dobila od prijaznih sosedov ali prijateljev. Tudi njen vrt je za mimoidoče vreden pogleda. Pri delu sta ji v veliko pomoč hči in zet. Za najlepše urejeno kmetijo sta prejela priznanje Štefan in Marija Pernek iz Ložin 8. Njihova kmetija slovi po gostoljubnosti daleč naokrog, pri njih je gost ali naključni popotnik vedno dobrodošel. Veliko truda vložijo v delo na svoji hribovski kmetiji, kjer tudi stroji ne morejo postoriti vsega, zato del opravljajo tudi s konji, ki so velika gospodarjeva ljubezen. Gospodinja pa slovi po odlični peki domačega kruha in gibanice ter po drugih dobrotah. Največji problem pa je še vedno cesta. Ta še ni asfaltirana, zato neurja gramoz odnesejo v dolino.

Antonija Vidovič iz Rodnega Vrha 35

Priznanje za najlepše urejen poslovni objekt je prejela Ksenja Požar s. p. – Bar Dolence, kjer si na terasi in v lokalu lahko odpočijesh in se okrepčaš z najrazličnejšimi napitki.

Štefan in Marija Pernek iz Ložine 8

Priznanja so bila podeljena na 3. postavitvi klopotca. Vsem dobitnikom priznanj iskreno čestitamo.

Kmalu bodo izbirali novega vinogradnika leta, vendar so v društvu razočarani, ker se vinogradniki zelo slabo udeležujejo turističnih prireditev v kraju samem in izven domačega kraja, saj bi tako lahko naredili več za promocijo svojih vin.

Komisija s predsednikom TD Milanom Vidovičem

Ksenja Požar s. p. – Bar Dolence

3. tradicionalna postavitve klopotca na Gorci ob viničarskem muzeju, sobota, 9. avgusta 2008

Z. Golub
Foto: Z. Golub

Že 3. leto zapored so člani turističnega društva Podlehnik, s predsednikom Milanom Vidovičem, postavili klopotec. Postavitve je potekala ob sv. Lovrencu, ker se ga je postavljalo v teh krajih vedno v tem času.

Klopotce postavljajo kmetje v svoje vinograde, ko začne zoreti grozdje.

Glas klopotca pa kljub svoji zanimivosti skriva v sebi tudi grenko stran. Ko so se iz haloških vinogradov oglasili klopotci, so gospodarji otrokom strogo prepovedali iti v vinograd. Učili so jih, da se v vsakem grozdu skriva kača, da otroci ne bi jedli grozdja in bi potem zmanjkalo vina za odrasle.

V juliju, ob sv. Jakobu pa vse tja do septembra – malih maš, postavljajo klopotce na visoke

drogove. Klopotce postavljajo zato, da bi odganjali lačne škorce in nikdar site vrabce. Le-ti se jih spočetka res boje, pozneje pa se jim privadijo. Nekateri klopotci so izredno veliki, vetrnice merijo do 4 m v dolžino. Leseni batki tolčejo po kostanjevi deski. Tak velikanski klopotec ima tudi dolg in močan rep, da ga veter obrača. Težko je tak klopotec sestaviti in postaviti. Glas takega klopotca se sliši tudi uro hoda daleč. Velik klopotec je ponos gospodarja in vse soseske. Ob postavitvi ne manjka dobre kapljice, domače hrane in pa seveda glasu harmonike. Tako se grozdje v miru »mehča« in čaka bratve, ki se začne septembra.

Klopotec snamejo šele po 30. oktobru. Pravijo, da ga vsi svetniki ne smejo najti na drogu. Tedaj spustijo tudi kokoši v vinograd in z njimi smejo tudi otroci v gorico.

V našem kraju je bil zelo znan izdelovalec klopotcev

g. Hinko Lozinšek, ki je izdelal tudi klopotec za TD. Izdelovanja se je naučil od svojega očeta in stricev. Že kot otrok je na paši rezljal z žepnim nožem svoje prve klopotce.

Klopotec mora biti narejen iz sedmih vrst lesa, najboljši pa je trdi les, to je bukev, hrast in jesen, iz katerega so izdelani vsi deli razen deske po kateri udarjajo kici. Ta mora biti iz lesa divje češnje ali kostanja, da klopotec lepo poje. Peresa so iz lesa smreke ali jelke. Ves les za klopotce se mora sušiti vsaj tri leta.

Manjši klopotci morajo biti izdelani brez lepila in brez enega samega žeblička, večji pa imajo kovinskih delov le toliko, kolikor je potrebno, vse ostalo je pritrjeno z lesenimi zatiči in zagozdami, ki so iz trnovega ali drenovega lesa.

Nato se prične postavitve klo-

potca. Sestavljen je iz mnogih delov in vsak ima natančno opredeljeno funkcijo, zato tudi ni vseeno, iz kakšnega lesa je narejen. Stolček je tisti del, ki drži gred. Biti mora iz močnega trdnega lesa.

Najprej se postavi drog, ki ga možje dobro vkopljejo in podprejo. Nanj se namesti stol z gredljem, kici in desko, ki morajo biti razporejeni tako, da nikoli ne udarita po dva hkrati. Spredaj se pritrdijo peresa, na koncu pa rep, da se lahko obrača po vetru; navadno je iz hrastovih vej.

Haloški klopotec ima šestkrako vetrnico, slovenjgoriški pa štiri krake. Nato se počaka na prvi veter, ki zažene peresa in vsi nato prisluhnejo novorojencu.

Ko je klopotec postavljen, se mora zaigrati na harmoniko in nazdraviti s kozarčkom domačega vinca.

Albin Cafuta in sestri Jelen Milica in Nežka Drevenšek ter brat Tinček Cafuta, ki živi v Karlovcu, so kot zadnji živeli v hiši, ki je nato postala muzej

Prireditve so načrtovali člani Turističnega društva, z Občino Podlehnik, že od lanskega leta, saj so klopotec postavili ob propadajočem viničarskem muzeju, ki ga želijo obnoviti.

Prireditve se je udeležil župan občine Podlehnik, svetnica in svetniki občine Podlehnik, duhovnik, občinska uprava, predsedniki in predstavniki domačih društev, predsedniki in predstavniki sosednjih društev, člani TD, veliko število gostov in nastopajočih. Govorniki na

prireditvi so bili predsednik TD Milan Vidovič, župan Občine Podlehnik, Marko Maučič, poslanec DZ RS Branko Marinič, predsednica DU Mimica Pernek, predsednica FD Rožmarin iz Dolene Slavica Petrovič, predsednik TD Markovci Franc Brodnjak, predsednica KUD Sp. Kungota Marija Kralj Trpin in Drago Korade, pisec knjige o klopotcih, ki bo kmalu izšla.

Nato so Stanko, Jani in Ivan postavili klopotec. Pomagali so jim župan, podžupan,

poslanec in predsednik TD. Zraven pa so ljudski godci igrali, da je delo lažje potekalo. Duhovnik p. Janko Gašparič je opravil blagoslov postavljenega klopotca in vse narave.

Na prireditvi so bila podeljena priznanja za najlepše urejene domove, kmetijo, poslovni objekt in za ohranjanje arhitekturne dediščine.

V kulturnem programu so nastopili: ljudske pevke TD, harmonikarji Denis, Boštjan in Patrik, na citre je zaigrala

Petra, ljudski godci Haloški veseljaki TD, ljudski pevci FD Rožmarin iz Dolene, skupina za ohranjanje šeg in navad TD, skupina KUD iz Sp. Kungote in p. Janko Gašparič.

Da pa je prireditev uspešna se zahvaljujejo: Občini Podlehnik, svetnici in svetnikom, članom TD, vsem nastopajočim ter Francu Mercu za popravilo klopotca. Na koncu so se zavrtili ob zvoških dueta Ideja - Mateje in Davida.

Medobčinsko srečanje upokoencev v Podlehniku

Z. Golub
Foto: Z. Golub

Društvo upokoencev Podlehnik, katerega predsednica je Mimica Pernek, deluje že veliko let.

Vanj so vključeni ljudje, ki si želijo družbe, želijo svoj prosti čas preživeti aktivno in sodelovati v občini.

Imajo zelo pester program dela za celo leto. V letošnjem letu so imeli več različnih aktivnosti. Izvedli so dva pohoda, enega po Strajni, drugega skozi naselje 'Mezinec'.

Veliko število članov se je zbralo tudi na kolesarjenju po domači občini.

V mesecu maju so bili na izletu v sosednji Hrvaški, v Trakoščanu, kjer so si ogledali park z okolico in grad. Okrepčali so se v gostišču na jezeru. Predvidene imajo tudi toplice in Logarsko dolino, kar bodo prilagodili vremenskim razmeram. Radi se udeležijo vseh prireditev in srečanj v občini in izven, ki jih pripravijo razna društva. Letos so bili organizatorji srečanja podravske društev upokoencev, ki je vsako leto v drugi občini, lani je bilo srečanje v Leskovcu. Letos so se srečanja udeležili upokoenci iz Sel, Vidma, Dolene, Turnišč, Podlehnika, Leskovca.

Zbranih je bilo okrog dvesto petdeset udeležencev, da je bila krajevna dvorana kar pretesna.

Navzoče so pozdravili predsednica Mimica Pernek, župan Marko Maučič, podžupan Ivo Ban in predsednik DU Podravske regije Franc Koderman ... Zapele so ljudske pevke Društva Trstenke, za razvedrilo pa so poskrbeli ljudski godci Sosedje, pod vodstvom Franca Merca.

Izvedli so družabne igre: vlečenje vrvi, zabijanje žebeljev, žaganje drv, luščenje

koruze, skakanje s kolebnico in nošenje vode. Ob igrah so se prijetno nasmejali. Za to so poskrbeli voditelj Stojan Kojc, Miran Krajnc in komisija.

Pokale so prejeli za 1. mesto DU Videm, 2. mesto DU Leskovec in 3. mesto DU Turnišče, vsi ostali so prejeli priznanja za sodelovanje. Na koncu so se okrepčali s kotlovino, ki jo je pripravil Ivan Golub. Uspešnemu srečanju so nazdravili z vinom iz domačih občinskih gor, kjer vsako leto režejo, vežejo in v jeseni trgajo grozdje.

MEMORIAL v spomin na VEKOSLAVA FRICA

Sebastian Toplak

Dne 16. 8. 2008 je ŠPORTNO DRUŠTVO PODLEHNIK organiziralo prvi memorialni turnir v velikem nogometu, ki je bil posvečen preminulemu županu Občine Podlehnik g. Vekoslavu Fricu. Na športnem igrišču v Dežnem je s strani organizatorja navzoče pozdravil predsednik ŠD Podlehnik g. Stojan Kojc, sledil je govor predsednika NK Podlehnik g. Sebastiana Toplaka in župana Občine Podlehnik g. Marka Maučiča, ki je poleg prizadevanj za razvoj športa izpostavil tudi širše zasluge preminulega župana za razvoj Občine Podlehnik.

Navzoče je pozdravil župan g. Marko Maučič (foto: S. Toplak)

Župan in sorodniki Vekoslava Frica (foto: S. Toplak)

Na memorialu so sodelovale ekipe Gorišnice, Tržca, Vidma in Podlehnik. Zmagali so nogometaši Vidma, drugo mesto so osvojili nogometaši Gorišnice in tretje mesto domači nogometaši. Odigrana je bila tudi tekma med veterani Leskovca in Podlehnik, ki se je končala brez zadetkov.

Rezultati predtekmovanja:

VIDEM : PODLEHNIK 5 : 2

GORIŠNICA : TRŽEC 4 : 2 (0 : 0) po streljanju enajstmetrovk

Tekma veteranov:

LESKOVEC : PODLEHNIK 0 : 0

Za 3. mesto: PODLEHNIK : TRŽEC 7 : 2

Za 1. mesto: VIDEM : GORIŠNICA 2 : 0

Zahvaljujemo se pokroviteljem memoriala:

- Občini Podlehnik;
- Medobčinski nogometni zvezi Ptuj;
- Okrepčevalnici Gastro, g. Marjanu Skoku;
- Krovstvu Drevenšek, g. Milanu Drevenšek;
- Gradbeništvu Bezjak, g. Alojzu Bezjak;
- Pleskarstvu Žnidarič, g. Slavku Žnidarič.

Predstavniki najboljše uvrščenih ekip in pokrovitelji 1. Memoriala v spomin na Vekoslava Frica (foto: M. Krajnc)

V spomin Vekoslavu Fricu

Pred nekaj dnevi sta minili dve leti od tistega tragičnega ponedeljkovega večera, ko se je zgodila prometna nesreča, za posledicami katere nas je v zgodnjih jutranjih urah 8. avgusta 2006 za vedno zapustil Vekoslav Fric, dolgoletni ravnatelj Osnovne šole Podlehnik, takratni župan Občine Podlehnik in dolgoletni član Športnega društva Podlehnik.

Njegovo življenjsko pot je mogoče osvetliti iz številnih zornih kotov, saj je vse življenje bil zelo dejaven in aktiven. Z današnjo prireditvijo želimo spomniti na njegovo predanost športu. Z gotovostjo lahko trdimo, da je bil Vekoslav Fric eden najvidnejših zagovornikov in podpornikov športa v Podlehniku in v Halozah. Svojo predanost in ljubezen do le-tega je pokazal že v mladih letih, saj je več let uspešno igral roket – najprej v Veliki Nedelji in nato še na Ptuj, v takratni mariborski podzvezi. Predan je bil tudi nogometu in tako dolgo ter uspešno nastopal v domačem klubu v Gorišnici. Pri tem je bil zelo vztrajen, saj je še nekaj let po tem, ko ga je poklicna pot pripeljala v Podlehnik, z mopedom redno zahajal v Gorišnico na treninge in tekme.

Iz tega obdobja bi omenil kratko anekdoto, ki je povezana s prijateljsko tekmo med že takrat slovitim Mariborom in Gorišnico. Povedal mi jo je nekdanji igralec Maribora, ki se prijateljske tekme ni toliko spominjal zaradi rezultata, kjer je po pričakovanjih zmagal Maribor, temveč po pozdravu in zahvali, ki jo je s strani gostiteljev takrat izrekel Vekoslav Fric. Glasen, jednat, odrezav in retorično izvrstno izpeljan govor, ki ni kazal niti malo treme ali strahu pred nogometaši Maribora, se mu je trajno vtisnil v spomin. Vsi, ki smo ga poznali, vemo, da je bil odličen govornik in retorik. Vemo pa tudi, da je bil še bolj odličen borec za vrednote in ideje, v katere je verjel.

Če se spomnim začetkov našega društva, ki je pred 14 oz. 15 leti zraslo iz ideje in želje po igranju velikega nogometa v Podlehniku, moram reči, da sprva ni bilo lahko in zdelo se je skoraj nemogoče. Tudi podpora ni bila samoumevna, saj je šlo za željo igranja velikega nogometa v kraju, ki mu država dolga leta ni posvečala skorajda nobene pozornosti. V Podlehniku takrat ni bilo velikega nogometnega igrišča, manjkala pa je tudi za življenje nujnejša infrastruktura.

Podpora in zavzetost Vekoslava Frica do športa je bila neomajna. To je vidno tudi tukaj, kjer danes stojimo in kjer je bil pred desetletjem le travnik ali njiva. Podlehnik je takrat v športni infrastrukturi krepko zaostajal za slovenskim povprečjem, nato pa so pričeli rasti objekti. Najprej veliko nogometno igrišče, nato slačilnice, malo nogometno igrišče, reflektorji in nazadnje še velika športna dvorana pri osnovni šoli. Upam trditi, da danes Podlehnik celo presega slovensko povprečje in omogočen je razvoj kvalitetnega športa tudi v Halozah. Predvsem mladim, a tudi vsem ostalim je sedaj omogočeno športno udejstvovanje, enakovredno ostalim v Sloveniji, in ni se jim več treba sramovati, ko pridejo iz osnovne v srednje šole, kjer so se v preteklosti vedno znova počutili manjvredne in zapostavljene, ker se niso mogli enakovredno vključiti v športne aktivnosti.

Zasluge Vekoslava Frica za to so neprecenljive in zelo nam je žal, da nismo skupaj z njim dočakali dokončanja športnega parka. Kljub temu smo trdno prepričani, da bomo nekega dne dela zaključili in da bo športni duh Vekoslava Frica še mnogo let bdel nad temi objekti.

Zaključil bi z mislijo:

»Vsak človek je enkrat in neponovljiv, žal nas tragični dogodek, kot je smrt, vedno znova opomni na to.«

Slavko, v imenu Športnega društva Podlehnik in vseh navzočih, hvala za tvoj prispevek k razvoju športa v Podlehniku in v Halozah.

Podlehnik, 16. 8. 2008

Sebastian Toplak

(Foto: arhiv S.Toplak)

Športno društvo Podlehnik

Športni vikend

Za ŠD Danica Kurež

V okviru športnega vikenda, ki je potekal v tednu od 24. 5. 2008 do 1. 6. 2008, se je na športnih površinah v Podlehniku in drugod odvijalo mnogo športnih aktivnosti.

V soboto, 24. 5. 2008, je kolesarska sekcija organizirala že 10. tradicionalni kolesarski maraton, na katerem je sodelovalo okrog 140

kolesarjev iz vse Slovenije. Kolesarje je pozdravil podžupan Občine Podlehnik mag. Ivo Ban. Vreme je bilo lepo in tudi prireditve je potekala v prijetnem vzdušju.

Ob tej priložnosti smo se posebej zahvalili dolgoletnemu prizadevnemu organizatorju maratona Mirku Milošiču.

V sredo, 28. 5. 2008, je teniška sekcija organizirala teniški turnir na igrišču v Kidričevem.

V petek, 30. 5., in v soboto, 31. 5. 2008, se je na kegljišču Drave na Ptujju odvijalo občinsko tekmovanje v kegljanju. Sodelovalo je 16 ekip. Ekipno je prvo mesto osvojila ekipa Bar Albert, druga je bila ekipa Kegljaške sekcije I in tretja ekipa Kegljaške sekcije II.

V nedeljo, 1. 6. 2008, je bil pri ribniku v Dežnem že 12. rekreacijski tek. Teklo je okrog 50 rekreativcev. Razveseljivo je, da se je teka udeležilo veliko mladine in otrok. Manjši udeležbi je najbrž botrovala huda vročina. Prisotne je nagovoril župan Občine Podlehnik, gost prireditve pa je bil znani maratonec Mirko Vindiš, ki se je udeležil že veliko naših tekov.

Pred tekom je na jezu pri ribniku pripravil Pihalni orkester KD Podlehnik promenadni koncert s peštrim glasbenim izborom. Udeleženci teka in tudi obiskovalci so z veseljem prisluhnili njegovim

zvokom. Po teku pa so bile v športnem parku družabne in športne igre. Ekipe so se pomerile v vlečenju vrvi, nošenju vode, hoji s hoduljami, skakanju v vrečah ... Prepričljivo je zmagala ekipa TD Podlehnik. Bilo je zelo zabavno in vsi smo se lahko od srca nasmejali.

Obenem sta potekala tudi šahovski turnir in košarkarsko tekmovanje.

Prireditelji so se zares potrudili, saj smo se imeli občani možnost dobro rekreirati na različnih športnih področjih.

Na koncu je župan podelil pokale, priznanja in priložnostne nagrade ekipam ter posameznikom.

Istočasno je naša mladinska nogometna ekipa uspešno odigrala nogometno tekmo z ekipo Gorišnice in tako so naši mladinci postali medobčinski mladinski prvaki ter se uvrstili v višjo ligo.

Lovrenški tek od GORCE DO GOR(I)CE IN NAZAJ

Žveglin informator (IB)

Na lovrenško nedeljo, letos je to bilo prav 10. avgusta, je po vinsko-turistični cesti Haloze, na odseku VTC Gorca-Rodni Vrh (občinska gorica) potekal tradicionalni medkrajevni tek. Osnovni namen teka je, na simbolni ravni povezati nerazdružljive stvari, to je

klopotec, ki že drugo leto stoji ob bodočem vinsko-turističnem hramu na Gorci, ca. 3 km oddaljen od občinskega vinograda na Rodnem Vrhu, kjer je stal prvo leto (2006) in gorico.

Organizatorja tekaške prireditve, podžupana Iva Bana, smo vprašali, kdaj se je tek začel in kakšna je bila (letos) udeležba naših občanov. Odgovor je bil kratek in jedr-

nat: »Na startu ob 6.00 uri ni bilo pretirane gneče. Razen organizatorja, ki je potem prevzel tudi vlogo atleta tekača, ni bilo opaziti nikogar, razen če se atleti niso želeli prikazati iz grmovja. Štart je pospremil močan lajež dveh nevzgojenih cukov iz bližnje (občinske) hiše, ob poti je bilo iz daljave slišati medlo kikirikanje še krepko zaspanih petelinov, ki jih je k dremežu ob tej uri silila,

že celo do vznožja haloških vršacov prispela megla iz doline.

Na cilju je bila situacija podobna kot na startu. Nobene gneče, nobenega prerivanja in komolčenja med udeleženci ... , in kar je največ vredno – svežine in spokojnosti avgustovskega jutra na tej relaciji ni zmotilo nobeno vozilo ali kak ponočnjak.«

Kako smo dopustovali?

Izvedba ankete: Marija Vaupotič, sodelavka občinske uprave

Koncept in evalvacija rezultatov ankete: mag. Ivo BAN

Foto: I. Ban

Slovenska družba postaja zadnja desetletja, tako kot druge razvite države okrog nas, družba prostega časa, zmerno rastočega razkošja in izobilja. Ljudje si želijo novih doživetij, spoznanj, avantur itd. Zanimalo nas je, kako naši občani preživljajo svoj dopustniški čas oziroma počitnice. V ta namen smo opravili anketo, v kateri smo anketirancem postavili do osem vprašanj. Odgovorili so lahko na vsa ali le na nekatera izmed njih.

Rezultati:

V anketo so bili zajeti prebivalci vseh 13 naselij občine Podlehnik, iz vsakega naselja najmanj 3.

Število anketiranih: 45

Starost anketirancev:

Od 8 – 87 let

Anketiranci po spolu:

moški: 13, ženske: 32

Vprašanje	Odgovori	Odgovori
Ste bili zadnjih 5 let na dopustu/počitnicah?	Da: 33	Ne: 12
Kje ste preživeli dopust/počitnice? (Nekateri so bili v tem obdobju na več lokacijah).	Slovensko morje Hrvaško morje Planine Termalno kopališče Grčija Turčija Tunizija Nemčija Daljše potovanje Krajši izleti	4 27 2 7 1 1 1 1 1 3
Kje ste stanovali (Nekateri na več lokacijah)	Apartman Hotel Avtodom/kamp prik. Gorska koča Drugo (sorodniki)	27 7 2 1 2
S kom ste preživljali dopust/počitnice	Z družino S prijatelji ali sošolci S partnerjem Več družin skupaj Z enim od staršev S hčerko Sam	23 8 2 3 1 1 1
Koliko časa ste bili na dopustu/počitnicah	5 dni 7 dni 8 dni 9 dni 10 dni 12 dni 14 dni 21 dni 30 dni	1 13 1 1 7 1 2 3 2
Način potovanja na dopust/počitnice	Osební avtomobil Avtobus Letalo Ladja Avtodom	27 4 3 1 1
Približni znesek porabe na osebo	Brez odgovora Družina (komplet) Posameznik	8 800 EUR 1 1000 2 1500 3 30 1 100 1 250 1 200 2 300 8 500 3 1000 1

Odgovori na opisno vprašanje so na naslednji strani

Na opisno vprašanje:

»Ali vsak človek potrebuje dopust oz. počitnice, je nekaj anketirancev odgovorilo takole:

(Odgovarjali so tudi tisti, ki niso bili nikjer na dopustu/počitnicah. Zapisali smo le tiste odgovore, ki so se medsebojno bolj razlikovali).

- Človek potrebuje oddih, da ni več v psihični napetosti, da se malo sprosti. (Dušan G., 51)
- Vsak človek mora iti na dopust, da malo odklopiš, da se spočiješ, da greš kam z družino. Vsak človek bi naj šel na dopust. (Milica P., 36)
- Mislim, da potrebuje vsak počitnice. ...gre, da si odpočije in da vidi še druge kraje. (Dani M., 16)
- Je dobro, če le lahko človek gre (še hodi). (Matilda S.,78)
- Vsak bi rabil dopust. (Marija D., 41)
- Dopust je potreben za sprostitev, obvezno ga potrebuje. (Martina V. -H., 58)
- Vsakdo potrebuje dopust. (Klemen K., 17)
- Človek bi moral iti od doma vsaj enkrat na leto. (Mladen O., 36)
- Potrebujemo dopust, zaradi zdravja, menjave okolja, da se telo spočije. (Silva Š., 57)
- Slabo je, če ne greš nikamor, moraš iti, da se spočiješ, in za zdravje. (Veronika Ž., 71)
- Potrebujemo oddih, da gremo stran od vsakdanjega življenja. (Anja K.,17)
- Potrebno je iti na počitnice, da pogledaš drugo okolje, da bolje ceniš domače. (Damjan P., 24)
- Na počitnice grem zato, da se sprostim, da si nabereš moči za novo šolsko leto. (Lucija K., 10)
- Dopust je dober za telo in dušo. (Anica R.,51)
- Ne hodim na dopust, nimam denarja, ampak to ni dobro! (Ana R., 57)
- Rabimo dopust- za boljše počutje. (Bernarda P., 18)
- Jaz ne hodim, ni denarja, ampak je dobro, da se sprostiš, da greš ven iz istega okolja (Julijana F., 68)
- Dopust je balzam za človeka. Če ga preživiš doma, je sicer lepo, vendar kar naprej vidiš samo delo! (Otilija G., 47)
- Ni slabo, če greš na dopust, jaz ne morem zaradi bolezni. (Marija K., 87)
- Dopust je dober za sprostitev, slabo pa je, če nimaš možnosti. (Miroslav Z., 54)
- Na dopust ne hodim, rada sem doma, ker sem doma najbolj srečna. Grem pa na kak izlet, za en dan. (Marija J., 63)
- Dobro je iti na dopust. Človek mora iti od doma, da se malo spočije. (Mira M., 65)

Ajde mila čeri moja, zapivaj si pismu o mornarju

Kids Birthday Party in Dalmatia

Trojško žegnanje in slovesnost srebrne maše p. Janka Gašpariča – 2008

Z. Golub
Foto: Z. Golub

V nedeljo, 18. 6., je bila pri sv. Trojici v Haložah žegnanjska slovesnost, praznovanje godovnega dne župnije in slovesnost srebrne maše p. Janka Gašpariča.

Trojčani smo ponosni na haloško katedralo, ki stoji na lahko dostopnem griču nad podlehniško dolino. Redovniki dominikanci so leta 1654 zgradili mogočno baročno cerkev z lepim oltarjem v čast sveti Trojici. Po svojih dimenzijah daleč presega vsa podeželska svetišča (dolga je 36 m, široka 10 m, visoka 13,5 m, zvonik je visok 25 m).

Priprave na ta dan so trajale cel teden. Kosci so se zbrali nekaj dni prej ter pokosili farovski hrib in okolico cerkve.

Pridne roke članov ŽPS in župljanov so očistile in okrasile cerkev. Dan prej so postavili štiri oltarje za telovsko procesijo. Vsi so prinesli veliko zelenja in cvetja, da je bilo najsvetejše postavljeno na lepe oltarčke. Članice Društva podeželskih žena Občine Podlehnik, pod vodstvom predsednice Nevenke Pernat, so se z vso skrbnostjo lotile priprave prigrizka in peke peciva ter kruha.

Prišla je dolgo pričakovana nedelja. Mašo je daroval srebrnomašnik p. Janko Gašparič v somaševanju provin-

ciala slovenske minoritske province p. Milana Kosa, slovesnega pridigarja p. Janeza Kmetca in ostalih duhovnikov. Srebrnomašniku so predstavniki župnije in Karitas, provincial, gvardijan p. Marjan Maučec in župan domače občine Marko Maučič zaželeli obilo zdravja, sodelovanja, še veliko let duhovništva in božje milosti ter priprošnje Matere Božje pri njegovem poslanstvu.

Po maši smo se v Telovski procesiji podali od oltarja do oltarja, kjer smo molili in peli. Duhovnik pa je podelil nebeški blagoslov, ki naj varuje naš domači kraj, da nam bo zemlja rodila bogate sadove in jih bomo zdravi uživali. Blagoslovil je tudi našo domovino ter vse družine, da bomo močni in trdni v veri, upanju ter ljubezni, da bomo svoje delo uspešno in z veseljem opravljali. Molili smo, da bi vesoljna Cerkev bila vdana sv. Duhu, da bo rasla v edinosti, svetosti in milosti, naj bo dan blagor tudi vsem narodom ter vsakemu človeku.

Procesijo so spremljali ljudski pevci in pihalni orkester KD pod vodstvom Milana Feguša.

Po maši in telovski procesiji je sledil kulturni program, v katerem so sodelovali: recitatorki Eva in Teja, pevke ljudskih pesmi Trstenke, ljudske pevke turističnega društva, mladi glasbeniki in plesalci turističnega podmladka ter folklorna skupina Žveglja OŠ. Zaigrali so ljudski godci Sosedje, duo Aleš in Marko, Rok, violinistka Hana ter ljudski godci Haloški veseljaki TD. Vse je lepo in domiselno povezoval Stanko Vaupotič, ki je med programom nanizal misli, reke, pregovore in verze, ki naj bodo hrana za dušo, navodila za srečo, za vero, uspešno in ljubezni polno življenje. Prav tako so bile misli poklon vsem, ki so z veseljem, dobro voljo in pripravljenostjo priskočil k delu, pripomogli k svečanosti godovnega dne naše župnije in cerkve, ki je posvečena sv. Trojici ter srebrni maši domačega župnika.

Trije zvonovi

*Ko na delu že so jutra tega rojenice,
iz daljave slišati je zvon svete Trojice.
Udarja, bije, mило pesem poje,
bi žalostno li biti moglo srcé moje?*

*Ni zvon trojiški prav začel še péti,
že dan se nov iz jutra zarje svéti.
Zvona glas pri Duhu svetem z njim se zlije,
ki pesem jutranjo nam nežno, mirno bije.*

*Postojim! Zazrem v brezmejne té se dvore,
ko zdrami tretji zvon me, s Ptujске gore.
Oh Marija ptujskogorska, ti kraljica!
Jutro dobro vošči sveta ti Trojica.*

*Zdaj zvonovi trije zapojó nam viže, složno,
komúr v nemar, nekomu pesem prav nabožno!
Pojte zvonovi, zapojte pesem mi jutranjo,
vse sanje dneva, plane, upe, vtikal bom vanjo.*

I. Ban

Binkoštno žegnanje pri sv. Duhu na Rodnem Vrhu 2008

mag. Ivo Ban
Foto: I. Ban

V nedeljo, 11. maja 2008, se je na že zares tradicionalnem žegnanju pri cerkvi sv. Duha na Rodnem Vrhu zbrala precejšnja množica ljudi, po skromni oceni treh opazovalcev, vsaj okrog 400. Vreme je bilo nadvse ugodno, kar je še dodatno pripomoglo k odločitvi, da so se številni naši farani /občani odločili tudi za (peš) romanje k tukajšnjemu svetišču. Ob 10. uri je sledila koncelebrirana praznična maša p. Alojza Klemenčiča in domačega župnika p. Janka Gašpariča. Slovesnost je bila toliko lepša, ker je cerkev sv. Duha po približno štirih desetletjih na novo prepleskana (prezbiterij in zakristija). Že začeta obsežna dela na glavnem in stranskem portalu še niso povsem zaključena. Številni domačini z obeh strani občinske meje so se vneto vključili v potrebna dela v in izven cerkve.

Po maši je bila, tako kot že več let, organizirana bogata pogostitev vseh navzočih. Nato je sledil zanimiv kulturni program, v katerem so se zvrstili nastopi mnogih formalnih in neformalnih skupin in posameznikov iz

Občine Podlehnik, Občine Videm, Občine Majšperk ... (pevci, muzikanti, godci ...), ki so že 'stari znanci' duhovskega žegnanja. Žegnanja se je udeležil tudi župan Marko Maučič, ki je med programom priložnostno nagovoril vse zbrane. Na izpostavljeno vprašanje voditelja programa, podžupana Iva Bana, je župan podal tudi nekaj temeljnih lokalnih razvojnih smernic.

Ob pogostitvi in kulturnem programu je že več let običaj, da hkrati poteka tudi bogat srečelov, ki bi ga, kakor je videti, že zelo pogrešali, če ga ne bi bilo. Na ta način zbrana sredstva se uporabljajo za obnovitvena, vzdrževalna in druga nujna dela na tukajšnjih objektih. Letošnji čisti izkupiček srečelova (prodanih je bilo okrog 400 srečk) znaša ca. 1.100 EUR. Podobno je bilo tudi prejšnja leta. Številni sponzorji, pripravljali odbor in mnogi ljudje dobre volje kažejo visoko stopnjo zavesti pri uresničevanju temeljnega načela, ki jim je pri tem vodilo. Dobra volja, odprto srce, nasmeh na vedrem licu, glasba, veselje, sproščeno vzdušje ... – vse to podkrepljeno s kulinaricnimi dobrotami faranov in zalito z najboljšimi darovi tukajšnjih

vinogradov, so že večkrat 'številne romanje' zadržali celo do trde binkoštna teme.

Letos je znani godec svojo harmoniko 'odzračeval' že kar krepko proti času majskih večernic, ... ko je sledilo nadvse zanimivo presenečenje ... – 'kakor da se je spustil še en binkoštni plamen nad tam prisotne!' Lokalni vinogradnik Franc Pajnkriher je najzvestejše 'binkoštnike' počastil s čisto ta pravim MLADIM VINOM oz. MOŠTOM POZNE TRGATVE. Takole je dejal: »Če smo tukaj lani za Binkošti pekli in jedli kostanje, zakaj pa ne bi sedaj pili še mošta? Škoda le, da letos ni kostanjarja med nami!«

Čeravno so letos bile Binko-

šti zares zgodaj (pr'cejtne), je praznik kazal vse zahtevane attribute – zacvetele so binkoštnice (potonike), binkoštni nageljni, dozorele so binkoštnice (rane češnje), pa tudi rž že gre počasi v klasje, travniki so večinoma že pokošeni, ponosni cvetovi rdečega maka in belih ivanjščic že korajžno dvigajo svoje glave nad ostale cvetlice dišečega maja ...

Pridružite se nam na naslednjih Binkoštih oz. podajte se na pohod k sv. Duhu tudi kar tako, večkrat skozi leto.

DOBRODOŠLI!

Florijanova nedelja 2008 – sv. Trojica v Halozah – Občina Podlehnik

Z. Golub
Foto: I. Ban

Biti gasilec je čast, biti prostovoljni gasilec pa je še veliko več. V njih se zrcali morala in solidarnost, ki jo premore le malokdo v današnji moderni in hitri družbi.

Veličina praznika gasilcev je namenjena prav največjim gasilskim simbolnim vrednotam, kot so prostovoljnost, solidarnost, moralna obveznost in čast, ko so izključne mnoge osebne in privatne vrednote.

Marsikdo na gasilce pomisli

še, ko jih potrebuje. Gasilci svoj prosti čas, mednje sodijo tudi noči, namenijo drugim, tistim, ki so pomoči potrebni, pri tem pa ne mislijo nase. Zato nekateri, ki ne znajo meriti človeških vrednot, vse njihovo delo enačijo s hobi-jem ali z delom drugih društev. Kar pa seveda ni tako!

Gasilci počnejo več!

Izurjeni so za najrazličnejše oblike pomoči in reševanja. S čeladami na glavah, s signalnimi lučkami in vklopljeno sireno na avtomobilu so vedno pripravljene pohiteti tja, kjer jih potrebujemo. Gasilci so izurjeni ljudje, katerih na-

loga je gasiti požare in pomagati ob nesrečah, ločijo se na prostovoljne in poklicne. Naloga obojih je požarna zaščita in reševanje. Slovenski gasilci so združeni pod okriljem Gasilske zveze Slovenije.

Pomagajo pri gašenju goreče hiše ali reševanju potapljaljovih se ljudi. Ob hudih sušah dovažajo vodo, gasijo goreče travnike in gozdove ali nudijo pomoč pri prometnih nesrečah.

Toda tudi nam zastoji korak, ko zaslišimo sireno, z mislimi smo vedno z njimi.

Ljudje častijo sv. Florijana kot zaščitnika gasilcev. Pri ljubljen svetnik, z golido v rokah gasi gorečo hišo pod seboj. Je priprošnjik proti ognju

in naravnim nesrečam.

V začetku maja so se že tradicionalno pri pozni maši zbrali gasilci PGD Podlehnik. Mašo je daroval p. Janko Gašparič. Navzoča sta nagovorila predsednik PGD Andrej Belšak in župan Marko Maučič. Pri maši so sodelovali gasilci, praznično vzdušje pa so pričarali ljudski pevci. Na začetku maše so ljudske pevke Trstenke zapele pesem o gasilcih. Spomnili in počastili so tudi vse pokojne gasilce.

Po maši so pred cerkvijo gasilci izvedli prikaz gasilske vaje gašenja požarov, ki jo je vodil poveljnik Franc Arnuš, operativni vodja PGD. Nato je sledilo družabno srečanje.

Gasilci se redno srečujejo vsako nedeljo, se dogovarjajo o aktivnostih in skrbijo za opremo. Zraven pa potekajo še druge aktivnosti. Ob

1. maju so postavili tradicionalno majsko drevo. Prav tako člani redno trenirajo za tekmovanja in srečanja.

Žegnanjska slovesnost na podružnici v Podlehniku, 15. 8. 2008

Z. Golub
Foto: Z. Golub

Cerkev v Podlehniku je posvečena Devici Mariji Vnebovzeti.

Pod hribom, na katerem je nekoč stal grad, o katerem pa ni več sledu in po katerem je kraj dobil ime, stoji cerkvičica Matere Božje, ki praznuje tudi 13. junija na praznik sv. Antona Padovanskega, ker ima stransko baročno kapelico tega velikega čudodelnika. Takrat je velika žegnanjska slovesnost.

Podlehniška cerkev je stala že leta 1559, zgrajena v lepem gotskem slogu, zapisi pa kažejo, da je bila zgrajena že 100 let prej. V 16. stoletju je bila to cerkev z župniščem in šolskimi prostori. Lepa cerkvičica in hkrati lep stavbeni spomenik privablja veliko romarjev in tudi turistov. Notranjost je baročno obo-

kana, ima gotski prezbiterij in pred leti usposobljene orgle. Ob cerkvi je prizidan gotski zvonik. Cerkev ima krasen kamniti oltar s kipom Matere Božje iz 17. stoletja in lepe kipe sv. Frančiška, sv. Dominika ter Boga Očeta iz 18. stoletja, oltar sv. Lucije in sv. Antona.

Cerkev je potrebna temeljite prenove.

Na zapovedani praznik so se župljani sv. Trojice zbrali v Podlehniku, veliko pa jih je romalo na Ptujsko Goro, kjer se je praznovanje pričelo že v četrtek zvečer z molitveno uro, ki ji je sledila sv. maša, po kateri je bila procesija z lučkami, nato je sledila ob polnoči zopet sv. maša. V petek je mašo vodil nadškof dr. Franc Kramberger.

Tudi na tej podružnici se je zbralo veliko število župljanov. Mašo je daroval p. Janez

Ferlež, ki je veliko let deloval v župniji sv. Trojice, v somaševanju domačega župnika p. Janka Gašpariča. Pater Janez je ob razlagi Marijinega praznika zapel tudi Marijino pesem, ob spremljavi kitare. Na orgle je zaigral organist Sandi, ki igra pri mašah v cerkvi sv. Petra in Pavla na Ptuj in

poje v zboru. Ob ljudskem petju je bilo duhovno vzdušje še lepše.

Po maši je sledilo družabno srečanje pred cerkvijo ob zakuski, domači kapljici in lepem petju. Na kitaro je zaigral p. Janez, na harmoniko pa Sandi.

Nova cerkev, blagoslov konj – 20. april 2008

Z. Golub
Foto: Z. Golub

Pêto velikonočno nedeljo in papeško nedeljo, ko obhajamo obletnico izvolitve kardinala Josepha Ratzingerja za papeža, je pri Novi cerkvi, po pozni maši, sledil blagoslov konj, ki ga je opravil p. Damjan Tikvič. Blagoslova so se udeležili: Sandra in Doroteja Lozinšek iz Podlehnik, Pepi Vidovič iz Leskovca, Konjeniški klub iz Vidma, Ivan Vrečar iz Jablovca, konjeniki iz Jurovc in Tržca. Vsi se s konjerejo ukvarjajo ljubiteljsko, le Štefan Pernek iz Ložin se je pripeljal s konjsko vprego in konje potrebuje tudi na strmi kmetiji, kjer traktor ne zmore dela. Po ljudskem koledarju je pravi začetek pomladi prav Jurijevo.

God sv. Jurija, vojaka in mučenca, se je nekoč praznoval 24., sedaj pa 23. aprila, znan tudi po ptujskem Jurijevem sejmu.

Sv. Jurij iz Kapadokije je bil vojak in je v svojem poklicu hitro napredoval, hkrati pa je v njem rasla globoka vera. Svoje imetje je razdal, priznal je, da je kristjan in takrat se je zanj pričelo dolgotrajno mučenje. S svojo globoko vero je spreobrnil mnogo ljudi in umrl mučeniške smrti.

Svetnik je upodobljen kot zmagovalček nad zmajem. Je zavetnik živali, zato se ta dan blagoslavlja konje, ki so že od ledene dobe pa do danes sopotniki ljudi, zato je tudi njihova zgodovina tesno prepletena.

Človek in konj lahko postaneta velika prijatelja, kar dokazuje tudi veliko število

konjerejcev, ki se ukvarjajo z najrazličnejšo športno dejavnostjo, predvsem s konjeništvom, saj je jahanje eleganten šport, konj in jahač se zlijeta v eno. Zahtevajo pa veliko dela, nege in ljubezni.

Ob koncu blagoslova so vsem konjerejcem zaželeli

obilno uspeha in zadovoljstva pri delu ter veliko lepih in zdravih konj, ki so osvojili srca vseh.

Zahvala velja prireditelju družini Blaža Loziška in sosedom ter vsem ljubiteljem konj, ki so se blagoslova udeležili.

Eminentna osebnost naše župnije in občine, pater minorit dr. inr. can. Marijan Franc Cafuta

Advokat se poslavlja od aktivne službe

Z. Golub

V začetku leta se je po 23 letih službe na cerkvenem sodišču za škofijo Würzburg poslovil in odšel v domače kraje, v zaslužen pokoj p. minorit **dr. inr. can. Marijan Franc Cafuta**. Službo mu je ponudil takratni predsednik Würzburškega cerkvenega sodišča, prelat dr. Bruno Fries, ki je leta 1984 zaposlil cerkvenega pravnikarja, p. Marijana Cafuta. Pravnikarja sta se od prvega srečanja dobro razumela in odlično sodelovala.

Pater Marijan Cafuta je rojen kot prvi otrok zakoncev Simona in Terezije Cafuta, 4. novembra 1943 v Podlehni-

ku v Halozah. Zgodnje otroštvo in čas do petega razreda je preživel v Halozah, nato so se odselili v sosednjo župnijo sv. Vida – Videm pri Ptuju, na Sela. Nižjo gimnazijo je končal v Lovrencu na Dravskem polju.

Po vstopu v minoritski red leta 1958 in po študiju na Katoški fakulteti v Zagrebu in eno leto v Ljubljani, je bil na praznik sv. Petra in Pavla leta 1967 posvečen v duhovnika ter praznoval novo mašo na Selah. Nato je nadaljeval študij teologije v Gradcu. V takratni Jugoslaviji je služil tudi vojaščino. Služboval je v različnih samostanih, župnijah in božjepotnih krajih. Dušnopastirsko aktiven

je bil v Gradcu, na Ptuju, na Ptujski Gori, pri sv. Trojici v Halozah in v Stopercih.

Leta 1976 se je preselil v samostan 'La Vigna' (Gospodov vinograd) v Rimu, kjer je pričel študij kanonskega prava na papeškem Lateranskem vseučilišču in ga leta 1979 končal z disertacijo »Osebnost človeka pod pokorščino«. Zraven je že obiskoval 'Studium Rotale' na Rimski Roti in leta 1981 uspešno opravil zaključni izpit v latinskem jeziku v 'Palazzo della Cancelleria' ter dobil diplomu 'Advocatus Rotalis', pravico opravljati naloge advokata v vseh škofijskih sodiščih.

Rota – advokati se redko

pojavljajo v javnosti.

Pripravljaj je postopke kandidatov za razglasitev blaženih v Würzburškem območju. V veliko veselje mu je, da so trije primeri v Rimu priznani kot veljavni in so na poti razglasitve za blažene.

Sedaj dela in živi v minoritskem samostanu sv. Petra in Pavla na Ptuju, rad pa se vrača v svoje rodne kraje k sv. Trojici v Halozah in sodeluje ob vseh slovesnostih rodne župnije. Prav tako se z veseljem sprehodi po vinorodnih gričih svojega rodnega kraja. Domačini radi poklepetajo z njim in se spominjajo njegovih otroških in šolskih dni.

Zakonca Glavač sta si po petdesetih letih ponovno izrekla 'da'

mag. Ivo Ban

Foto: (arhiv zakoncev Glavač)

21. junija letos sta slovesnost zlate poroke obhajala Mirko in Anica Glavač z Gorce. Zlatoporočenec Mirko je bil rojen 3. 9. 1931 v Dolnji Bistrici, takratni okraj Lendava, njegova izvoljenka Anica, roj. Skrt, pa 21. 1. 1932 v Celju.

Mladost je oba zanesla v Avstrijo, kjer sta se spoznala in kmalu ugotovila, da sta ustvarjena drug za drugega. Že čez slabega pol leta je v mestu Ems sledila poroka. Oba namreč pripadata generaciji, ki so ju družbeno-ekonomske razmere v letih 1956–1958, sprva kot prebežnika, spravile v prehodni dom za tujce v avstrijskem Emsu, nato pa naprej v Nemčijo, kjer sta si ustvarila skupen dom. Mirko je po končanem šolanju služboval v domačem Prekmurju, ki mu je razen panonske vedrine, ulilo volje do poštenega dela, prijazne besede in pripravljenosti pomagati drugim okrog sebe. V Nemčiji se je Mirko Glavač leta 1958 zaposlil v rudarski industriji, kjer je zaradi svoje marljivosti hitro napredoval in postal praktični učitelj rudarske stroke. Takšno mesto sta si med tisočeriimi zaposlenimi priborila le dva Slovenci, na kar je še posebej ponosen.

Kasneje se je Mirko kot uslužbenec (predstavnik delojemalcev v upravi podjetja) zaposlil v gradbenem podjetju s 3.000 zaposlenimi, ki je bilo last njegovega znanca iz Zagreba. Pred upokojitvijo je nekaj časa bil tudi sam podjetnik in skupaj s prijateljem vodil gradbeno in rudarsko podjetje s 700 zaposlenimi, ki so prihajali na delo v tujino predvsem iz področij Vzhodne Slovenije in Hrvaškega Medžimurja.

Zlatoporočenka Anica je nekaj časa delala pri Siemensu. Ko je postala mama, je ostala pri družini in skrbela za sina, hčerko in dom. V vlogi marljive gospodinje se kljub boleznim, ki ji občasno kar greni njen vsakdan, dobro znajde in postori vse, da je dom zakoncev Glavač lahko za vzgled.

Kako sta naša zlatoporočenca »zasla med haloške breg« in tukaj tudi ostala, je prav zanimiva pripoved.

Mirko prihaja s svojo družino že

več kot dve desetletji na obiske k svojemu bratu Avgustu in svakinji Zoški, ki prav tako živita na Gorci. Ob vsakem prihodu iz Nemčije se mu oko nikakor ni moglo utrgati od lepot haloške pokrajine, ki ga je, kakor sam pravi, trajno prevzela. Enako velja tudi za soprogo Anico. Tako je pogosto na glas razmišljal: »Jaz bi nekaj tu kupo, ka ne? ... Na tej osnovi sta mu prijatelj Stanko z Gorce, pa tudi brat Gusti pokazala lokacijo, kjer sedaj skupaj z ženo dejansko živita. »To sem kupil od Jazbeca iz Ptuja, pred dvanajstimi leti,« doda Mirko. ... »Bivanjski del stavbe sva morala razširiti, tako da imava sedaj dovolj prostora za življenje in obdelovanje tega najjinega rala zemlje.«

Zakonca Glavač tukaj dejansko živita že osem let, vendar za sedaj samo po osem mesecev, čez zimo pa odpotujeva v Nemčijo. Tam imata preskrbljena otroka – sina in hčerko ter šest vnukov.

Mirko v svoji prešerni hudomušnosti komaj prizna, da pretežno sam obdeluje tudi zajeten kos zemlje, kjer ima zasajenih 750 trsov. »Režem, vežem, kosim, ... škropim, plejem sam, žena mi pomaga samo pri škropljenju, ostalih del na zemlji pa zaradi bolezni zares ne zmore.«

»Zakaj sem to kupo, in to prav tukaj...«, me sprašujete?

»Veselje sem mel v tem. Moj oča so tudi meli eno gorico, tam pri Štrigovi, in to sem od malih nog rad mel, to človeki notri v jem ostane ... in potlen ne moreš brez tega ... se na široko nasmeje Mirko. Jaz sem zej že dosti let v penziji, jaz ne morem rok križom držati.

Tu, v srcu Haloz, sredi samega zelenja, na sredi vinograda, tukaj se počutiva z ženo sijajno. Drugače me astma mantra, samo ko sem tu, nič zato ne vem. Ne rabim nobenih medikamentov. Ta mir, ki je tu, ta svežina zelenja, kamor ti oko pogleda, drugega ne vidiš, kak' zeleno, od ranega jutra do poznega večera ... To je za oko, to je za najino dušo, mojo prekmursko, ki je mladost žila na rahlo valovitih ravninah Prekmurja, za ženino, ki je danes bolehnata – zaradi kapi pred devetimi leti – potrebna notranje ubranosti. Okolje, v katerem sedaj živa, deluje na naju terapevtsko. Ko greva na pregled k specialistom – za astmo, za pljuča... nama ti

vsakič znova pravijo: 'Tja pojdite, kjer ste zdaj b'li! Mirko, pojdi tja nazaj, kje si zdaj bil, nič boljšega ti ne morem priporočati ali dati. Stanje se ti ne zboljšuje, a tudi slabše ni nič, naj tak' ostane'. Podobnih nasvetov je deležna tudi žena. In kaj naj potem? Ne morem drugega, kot ljubiti teh krajev, se v njih znova in znova vračati ... In nameravava se sem naseliti za vseh dvanajst mesecev v letu.

»Bil sem v Rusiji, Kanadi, pri Meksikancih, v Holandiji, oziroma, da vseh teh držav sploh ne naštevam ... in zame je najlepše tu. Kraj je lep, da mu ni para, a še lepši so mi tu običaji. Dobri smo si s sosedji, z dušnimi pastirji, z Lojzkom, Janezom enim in drugim in še bi lahko našteval.

Rečem vam, držite to navado, mladino je treba priučiti temu, kar je lepega, naj to še oni naprej držijo. Žalostno bi bilo življenje v teh krajih, če bi to opustili.

Joj, kak' je to lepo s sosedji, kak je to lepo, da si gremo eden drugemu pomagat! Če jaz kaj rabim, so takoj zraven Stanko, pa Fridl, pa Brlek, pa oni sosedji z druge strani, za ženska dela pa tudi njihove žene...

Rad sem v veseli družbi. Sosedje in prijatelji me že sedaj sprašujejo, kdaj bo 'braje'.

K praznovanju zlate poroke sta naju sprva nagovorila sin in hčerka, in seveda tudi vnuki. Idejo so takoj podprli tudi sosedje, znanci, prijatelji in tako je prišlo do praznovanja, ki je potekalo pri podlehniškem ribniku. Tam je župan, g. Marko Maučič, opravil zelo lep civilni obred zlate poroke, pater Lojzek pa, v cerkvi sv. Trojice, cerkveni obred. P. Alojz Klemenčič nama je med drugim zapel tudi pesem pokojnega p. Čučka, ... 'Ti

domača hiša ...' kar naju je še posebej očaralo.

Z ženo imava precej obiskov, od vsepovsod, iz Nemčije, Avstrije ... Doslej je še vsak izmed njih dejal: 'Pa vidva tukaj zares živita kot v raj!'«

Kakšni se mi zdijo prebivalci teh krajev, torej naši Haložani?

»Veliko Haložanov sem poznal že prej, še preden sem začel hoditi na obiske v te kraje. Dosti sem jih poznal, a mnogih žal več ni med nami ... Štefa Koprivjekovega, Micke Hrenove, Gust'la Murkovega, patra Čučka, pa pokojnega župana, gospoda Frica ... Vsi ti so radi prihajali k nam, sem na Gorco.

... No, kako sem že mislil ...? Tega ne doživiš nikjer, vsaj jaz tako pravim. Bogi ljudje so to (bili nekoč), in če je človek zunaj, ko greš mimo njegove hiše ali domačije, in če te vidi, te povabi, da prideš zraven in da z njim spiješ eno kupico ... tudi če jo je potrebno deliti s teboj ... Takšni so ljudje tukaj v mojih očeh, in takšne imam v srcu.

Za sedaj zmoreva še vsa dela sama. Tudi pomagat grem zelo rad kateremu od prijateljev ali sosedov. Tudi oni meni priskočijo na pomoč, kar brez obveščanja, če je treba. Najina družina je trenutno daleč od nas, oni so vezani v Nemčiji na svoje obveznosti. Toda njim je tam mnogo lažje kot je bilo nama z ženo. Jaz sem se vedno trudil, da sem tujcem dokazal, da smo Slovenci pošteni, marljivi, sposobni in delovni ljudje. Ko so to spoznali, nisem bil ne jaz več, pa tudi naši otroci ne, in tudi tisti, za katere sem jaz zastavljal besedo, zgolj 'auslendari', postali so običajni ljudje, s pravicami, ugodnostmi in tudi z dolžnostmi.«

Kožuhali bodo

Lojzka Merc

Bile so to prave jeseni, prelepi dnevi in tople noči. To je bilo takrat, ko nam je zemlja še radostno delila dobre štiri letne čase, ko je bil vsak letni čas nekaj posebnega in vsak je bil nečemu namenjen.

Ko se je začelo kožuhaje, so se ljudje že nekaj časa prej dogovarjali, kdaj bodo pri kateri hiši kožuhali, in drug drugemu vračali delo. V skednju je čakal na kožuhače nasipan kup koruznega klasja s kožušjem. Večino klasja so prinesli iz grabe, iz ložin v obločnatih koših ali pripeljali s peruči. To so bili majhni vozovi na dve kolesi, ki jih je lahko vlekla tudi krava ali vol. Kup klasja je lahko bil gromozansko velik ali pa majhen, odvisno pri kom so kožuhali, pri kmetu ali viničarju. Najbolj pridni so prišli prvi. Najprej je vsak z očmi premeril kup klasja in preračunal, kako dolgo se bo kožuhalo. Koruza je bila na sredini skednja, okrog pa so posedli kožuhači. Med kožuhajem so ženske in moški iskali rdeče klasje. Kdor jih je našel sedem, mu po ljudskih pravih ni bilo več treba

kožuhati. Le redkokdo je našel sedem rdečih klasov. Nekateri so goljufali, ker so poznali kožušje rdečih klasov, toda ob medli svetlobi petrolejke je bilo težko prepoznati barvo kožušja. Med delom so prišle najprej na vrsto vaške novice, nato se je oglasila pesem. Tista prava ljudska pesem, ki je privrela iz duše brez naročila. Ženske so pele naprej, moški so basirali. Med kožuhajem so tudi marsikatero ušpčili – naskrivaj so metali klasje, s črno snetjo so fantje mazali dekleta po vratu in obrazu. Seveda je bilo ob tem veliko smeha. Doma se dekleta v majhnih ogledalih niso prepoznala. Bila so črna od potu in prahu, tudi lasje so bili štrenasti. Najbolje je bilo potopiti glavo v škafo vode ali v lavor z vodo. Voda je bila tako črna, da bi lahko z njo obarval belo platno.

Ko se je kup vidno manjšal, so prišli fantje (tisti bolj za ples). Postavili so se v krog in oglasila se je fantovska pesem. Čudovito so odmevali v tihih nočeh fantov glasovi, ki so se zivalis petjem čričkov. Dekleta so pridno metala vanje klasje – tiste manjše klase, paprčjeke, ki so jim potrgala vso kožušje.

Marsikatero dekle je takrat nehote izdalo svojo skrivno ljubezen ali pokazalo jezo na fanta. Moški so vezali klasje po štiri skupaj in jih obešali na posebej pripravljene late, ki so jim rekli stog, da se je koruza lepo posušila. Vsak gospodar je kritično premeril stog, če je bil poln in lepo poravnat.

Ampak najlepše se je komaj začelo ... Kup je splahnel, dekleta so vzela šibnate metle in pometla skedenj. Moški so odnašali kožušje v poseben prostor, kjer se je posušilo, nakar so z njim pozneje polnili strožoke za postelje. Gospodinja je prinesla tuklo, kruh, orehe, gerpo, včasih jabolčni ali sirov štrukl. Hitro so se najedli, saj so vsi čakali, kdaj se bo oglasila harmonika. In potem se je plesalo skoraj do jutra. Godec je včasih znal zaigrati le nekaj melodij. To

so bili godci samouki, ki so godli iz lastnega zadovoljstva. Včasih pa je moral kakšen fant, ki je mešal štrene, predčasno zapustiti plesišče, ker je domačim fantom zavrela kri.

Ko so se kožuhači razhajali, so se dogovorili, pri kom se dobijo naslednji večer. Zopet se je oglasila pesem in v mladem jutru budila tiste, ki so doma spali. Tu in tam sta na skrivaj v mlado jutro odšla fant in dekle, da s poljubom potrđita zvesto in nedolžno ljubezen.

Za vse, ki ste doživeli kožuhaje nekoč, upam, da imate nanj lepe spomine. To je bil čas prisrčnosti, skromnosti, veselja in pomoči sosedom. In kar je najvažnejše, vsi smo imeli čas. Nikomur se ni mudilo, kajti pesem se je morala izpeti do konca.

Razlaga besed:

kožuhaje – ličkanje koruze
obločnati koš – iz vrbja pleten koš
kožušje – ličje
snet – plesniv klas
strožok – vreča, napolnjena z ličjem
tukla – jabolčnik
gerpa – pečeno tanko kvašeno testo, posuto z ocvirki
lavor – umivalnik
štrukl – zavitek

Iz podlehniške skrinjice starih zakladov – Stare povednge*

Povednge po zapisih Nežke Vaupotič iz Sedlaška

Pripravil in obdelal: mag. Ivo Ban

*Povednga je izraz za pregovore oz. reke. Gospa Nežka Vaupotič iz Sedlaška je uredništvu Podlehniške žvegle 19. 8. 2008 posredovala izvirni zapis iz leta 1970, ko je sama zbirala in zapisala 16 tipičnih povedng z območja osrednjih Haloz, kot je sama zapisala, pretežno iz okolice, od koder izhaja (naselje Sedlašek). Pod povedngami, od katerih jih danes objavljamo 5, je zapisala takole:

„Od naših prednikov čüla in zapisala Nežka Vaupotič v Sedlašku leta 1970.“

- Ka je več vredno ko vüš, je dobro vse pobroti.
- Krüh ni nikdor tok ojster, da mu ne bi bü glad mojster.
- Grobu žlic fest zrühiju.
- Če bi fašija gurela, në bi blo treba drv. (Opomba: 'ë' beri kot široki 'e')
- Jë trüc ku svinski rüc.

Koledar prireditev in dogodkov SEPTEMBER – DECEMBER 2008

Kultura (razstave, koncerti, prireditve, literarni večeri), šport in ostale prireditve v Občini Podlehnik

pripravila: J. Svenšek

MESEC	DATUM	PRIREDITEV, RAZSTAVA, KONCERT	ORGANIZATOR	LOKACIJA
SEPTEMBER	1. 9. 2008	Varovanje otrok na prehodu za pešce	DU Podlehnik	Podlehnik
	12. 9. 2008	Srečanje ljudskih pevcev in godcev	Društvo Trstenke	Krajevna dvorana
	13. 9. 2008	Kulturni večer ob 10 letnici delovanja društva in 4. srečanje ljudskih pevcev, godcev	TD Podlehnik	Večnamenska športna dvorana Podlehnik
		Ligaške nogometne tekme: mladinci, člani, veterani	ŠD Podlehnik	Športni park Dežno
28. 9. 2008	Srečanje starejših občanov	Občina Podlehnik	Krajevna dvorana	
OKTOBER	3-10. 10. 2008	»Pušlanki«	TD Podlehnik	Ložina, Gorca
	17. 10. 2008	Večer poezije in glasbe	KD Podlehnik	Krajevna dvorana
	18. 10. 2008	Kožuhanje	TD Podlehnik	Stanošina
	26. 10. 2008	Trebljenje buč	TD Podlehnik	Jablovec
		Trgatev v občinskem vinogradu	DU Podlehnik	Rodni Vrh
	Ligaške nogometne tekme: mladinci, člani, veterani	ŠD Podlehnik	Športni park Dežno	
NOVEMBER	1. 11. 2008	Komemoracija na pokopališču	KD Podlehnik	Pokopališče Gorca
	8. 11. 2008	8. Martinovanje	TD Podlehnik	Krajevna dvorana
	9. 11. 2008	6. Blagoslov mošta	TD Podlehnik	Nova cerkev
	29. 11. 2008	Izdelava in postavitve adventnega venca	TD Podlehnik	Nova cerkev
		Jesenski pohod	DU Podlehnik	
	Zimska liga malega nogometa	ŠD Kozminci	Dvorana Center Ptuj	
DECEMBER	5. 12. 2008	Miklavževanje po domovih	Društvo Koranti	Občina Podlehnik
	23. 12. 2008	Postavitve smrečice	TD Podlehnik	Nova cerkev
	26. 12. 2008	Božično novoletni koncert	KD Podlehnik	Krajevna dvorana
	30. 12. 2008	Izbor jaslic	TD Podlehnik	Po Občini Podlehnik
		Obdaritev starejših	DU Podlehnik	
	Obisk starejših občanov	KORK	Občina Podlehnik	

Potepuški psi, problem in odgovornost

Emil Senčar, dr. vet. med., direktor Veterinarske bolnice Ptuj d.o.o.

Psi spadajo med človekove prijatelje in družabnike. Nabava psa je dejanje, ki nam lahko zelo popestri življenje, prinese ogromno veselja in radosti, smeja v hišo oziroma stanovanje. Na žalost pa se vse premalo lastnikov psov zaveda velike odgovornosti, katero so prevzeli na sebe, ko so si nabavili psa. Po mestih in vaseh pogosto opažamo pse, ki se prosto gibajo brez nadzora lastnika, to počnejo sami ali celo v skupinah. Najizraziteje je to pomladi in jeseni, ko se psičke parijo in z vonjem privabljajo samce.

Leta 1999 je bil sprejet ZAKON O ZAŠČITI ŽIVALI, ki je bil dopolnjen januarja leta 2004. Zakon natančno predpisuje odgovornost ljudi do živali in odgovornost ljudi za dejanja svojih živali. Prostora je premalo, da bi podrobno opisal vse dolžnosti imetnika psa. Omejil se bom le na najnujnejše. Lastnik je dolžan svojega psa, ko napolni 3 mesece starosti pripeljati v pooblaščen veterinarsko organizacijo na cepljenje proti steklini. Od leta 2003 je kužek označen tudi z mikroči-

pom. To pomeni, da bo v registru psov številka mikročipa vezana na lastnika psa, na njegovo ime in priimek. Mikročip je vsajen z injekcijo v podkožje in ga ni mogoče odstraniti. Prečita se ga s posebnim čitalcem mikročipov, ki jih imamo veterinarji in inšpektorji. Lastnika psa tako najdemo zelo hitro. Dopolnitev Zakona o zaščiti živali, ki je začela veljati marca 2007 prinaša novost, ki določa, da je potrebno imeti psa na javnem kraju obvezno na povodcu. Javni kraj pomeni mesto, ki je dostopno, komurkoli, kadarkoli. To praktično pomeni, da mora biti pes na povodcu tudi sredi polja npr. v Žetalah, pod Donačko goro ali kje drugje. Kazen predpisana za neupoštevanje zakona je preko 200 EU. To je seveda kazni, ki jo izreče policist ali inšpektor lastniku na licu mesta, vsekakor pa je lastnik psa odgovoren tudi za škodo, ki je nastala zaradi izpuščenega psa. To so pogosto najrazličnejši ugrizi ljudi in otrok, ugrizi in napadi na druge pse, preganjanje in maltretiranje divjadi, poškodbe avtomobila pri nesrečah povzročenih s po-

tepuškimi psi itd. Odškodninski zahtevki v primeru poškodbe ljudi lahko lastnika psa, ki je povzročil poškodbo, pripeljejo na rob revščine. Tega se na žalost zavemo, ko je že prepozno. Izginotje psa so lastniki dolžni prijaviti azilu ali veterinarskim organizacijam najkasneje po 72 urah od izginotja psa. Prav tako je potrebno javiti, če najdemo zapuščen žival, v roku 24 ur. Po zakonu je strogo prepovedana kakršnakoli usmrtnitev psa, razen v primeru hude bolezni ali močne poškodbe. To lahko presodi samo veterinar. Streljanje psov s strani lovcev je prepovedano in kaznivo. Organizacije, kot so društva za zaščito živali in azili, poskrbijo za zapuščene živali in živali, katerih lastniki ne morejo več imeti. Zakon o zaščiti živali tudi predpisuje minimalne pogoje, katerim moramo zadostiti, da lahko imamo psa. Prepovedane so kratke verige, majhni boksi in podobno. Iz vsega zapisanega je razvidno, da je zakon poskrbel za zaščito živali, kar je nujno in pravilno, prav tako je poskrbel za odgovornost ljudi za zaščito živali, za zaščito njihovega življenja, zdravja in dobrega počutja.

Vsem lastnikom psov svetujem,

da se odgovorno vedejo in ne pustijo svojih živali, da se gibajo brez nadzora. Vsi ljudje tudi niso ljubitelji psov in lahko ob srečanju s psom brez nadzora doživijo velik strah, šok. Posebej še otroci. Predstavljajmo si smrtni strah divjadi, ki jo lovi in pokonča trop potepuških psov. Zavedati se moramo, da smo moralno in materialno odgovorni za vso škodo, katero povzročimo naš pes bodisi drugemu psu, človeku, avtomobilu, lovski družini... Nevednost ne izključuje odgovornosti in nič ne pomaga po nesreči tarnati, da nismo vedeli, oziroma, da je pes pobegnil. Iz svoje prakse vem, da so, kot sem na začetku že omenil, odškodninski zahtevki pogosto zelo visoki, vendar je takrat prepozno. Prav tako je vedno več prijav s strani sosedov in mimoidočih, ki opazijo nepravilnosti, kratke verige, izpuščene pse, maltretiranje živali. Kršitelje inšpektorji kaznujejo oziroma prijavijo sodniku za prekrške. Le tako se bo počasi tudi pri nas dvignila zavest ljudi - lastnikov psov, da je pes živo bitje, ki potrebuje nego in skrb in odgovorno ravnanje predvsem njegovega lastnika, saj le on v popolnosti odgovarja zanj.

SVOBODNA DEMOKRATIČNA DRUŽBA IN BLAGINJA ZA VSE **SDS**

www.sds.si

Slovenska
demokratska
stranka

Branko Marinič

Slovenija na pravi poti
Nadaljujemo skupaj

Branko Marinič, rojen 28. januarja 1956 na Janškem Vrhu v Haložah. Srednjo prometno šolo železniške smeri je obiskoval v Mariboru, šolanje pa nadaljeval v Ljubljani, smer prometna logistika. Zaposlen je bil na Železniški postaji Ptuj v prometno izvršilni službi, nato pa je nastopil z delom državnega uslužbenca – interni revizor prometa in transporta severovzhodne regije. Sledilo je delo samostojnega prodajnega predstavnika potniškega prometa, nadaljnja štiri leta pa je v enoti Maribor opravljal delo vodje prodaje in proizvodnje v potniškem prometu. Aktiven je bil tudi v vodstvu narodne zaščite v času vojaške agresije na Slovenijo leta 1991 in si s tem pridobil status vojnega veterana. Je poročen in je oče dveh hčera, z družino pa živi v Pobrežju, v Vidmu pri Ptujju. Sedaj opravlja funkcijo poslanca Državnega zbora Republike Slovenije, za katero je bil izvoljen leta 2004. Takrat je stopil na pot, ki je zahtevala odgovorne, preudarne korake. Sebi in volivkam ter volivcem se je zavezal, da bodo skupaj ustvarili spremembe.

»Vložena je bilo veliko truda, potrpati je bilo treba na mnoga vrata, želje podkrepiti z močnimi argumenti. In s skupnimi močmi nam je uspelo. Podeželje se razvija bolj kot kadarkoli prej in skupaj lahko pokažemo, kako ponosni smo, da živimo v teh krajih. Pred nami je še veliko projektov in ciljev, ki jih je potrebno uresničiti, da bomo še bolj prepoznavni. Treba je smelo zreti v prihodnost, saj nas čakajo novi izzivi. Pred štirimi leti smo skupaj stopili na novo pot. Sedaj smo na pravi poti, zato po tej poti nadaljujmo skupaj.«

VOLILNI PROGRAM:

Na naši skupni poti bomo sledili naslednjim ciljem:

- vlaganje v ljudi,
- povečevanje gospodarske rasti,
- skrb za pravičnejšo razdelitev ustvarjenega,
- zagotavljanje čistega in zdravega okolja.

Branko Marinič
Vaš kandidat
za še en mandat

Naročnik: Slovenska demokratska stranka,
Trstenjakova 8, Ljubljana

SLS SMS

Gremo v akcijo!

11

Friderik Bračič

www.slsms.si

SD

SOCIALNI
DEMOKRATI

mag. Danilo Toplek za poslanca
danilo.toplek@socialnidemokrati.si

Vaš glas za Socialne Demokrate je glas za:

- spodbujanje konkurenčnosti gospodarstva
- bolj pravično delitev dosežkov rasti in razvoja
- odločen boj proti korupciji in političnemu kadrovanju
- zdravje in znanje dostopna za vse
- lažji dostop mladih do redne zaposlitve in prvega stanovanja
- zaslužno varnost starejših
- sozvočje razvoja z naravo